

VUOSIKERTOMUS 2019–2020

Poimintoja sisällöstä

Henkilökunta 2019–2020	4
Eläkkeelle siirtyneitä	8
Uusi tohtori joukossamme	10
Arvioinnin ulottuvuudet	11
Koronasta etäopetukseen	12
UNESCO-toimintaa norssissa	14
Kaikesta huolimatta kohta on kesä	16
Musiikkiluokkien 45-vuotisjuhlavuosi	18
Future Classroom Lab	20
Esi- ja alkuopetuksen yhteis- työtä kehitetään	21
Alakoulun oppilaskunta	22
Nekova	22
Yläkoulun rehtorin tervehdys	23
Unelmaluokka hajoaa sirpaleiksi	24
Exchanges for All	25
Kielten auskut Saksassa	26
Opetusharjoittelija poikkeustilassa	27
Oppilaskunnan etä- ja lähivaikuttamista	28
Mielenkiintoinen etäopiskelu	29
Kouluoppaana kansainvälisille vieraille	30
Tampereen normaalikoulun tuki	31
Lukion lukuvuosi	32
Kevään ylioppilaskirjoitukset poikkeuksellisissa olosuhteissa	35
Uusi opetussuunnitelma	36
Business Norssissa	37
Yliopistoyhteistyötä	42
Tulevan ylioppilaan ajatuksia	46
Uudet ylioppilaat	47

Alkusanoiksi

Kuluneesta lukuvuodesta

Päättymäisillään oleva lukuvuosi normaalikoulussa on ollut varsin poikkeuksellinen ja tapahtumarikas. Teimme vuosi sitten suunnitelmat alkavalle kouluvuodelle normaalioloja varten, mutta olemme nyt päättämässä lukuvuotta ennennäkemättömissä poikkeusoloissa.

Koko syyslukukauden koulutyö sujui vielä totuttuun tapaan ja saimme hoitaa meille annettuja tehtäviä kuten ennenkin. Intoa puhkuen hoidimme opetusta kaikilla asteilla, koulutimme opettajaksi opiskelevia, tutkimme, kokeilimme ja kehitimme sekä annoimme täydennyskoulutusta monin eri tavoin.

Koulutyön teemaksi valitsimme kestävän kehityksen ja erityisesti vastuulliset valinnat. Aihe on erittäin laaja, tärkeä ja ajankohtainen, joten päätimme lähteä liikkeelle arkipäiväisistä valinnoista. Kouluvuoden aikana henkilöstölle on järjestetty täydennyskoulutusta aiheeseen liittyen. Peruskoulun oppilaat ovat toteuttaneet teemaa monialaisissa opintokokonaisuuksissa, lukion opiskelijat ilmiöpohjaisessa opiskelussa ja opetusharjoittelijat harjoittelujaksojensa yhteydessä. Lisäksi käytännön koulutyössä olemme pyrkineet edistämään siisteyttä ja järjestystä kaikissa kiinteistöissä. Paljon jäi vielä tehtävää jäljelle, mutta alkuun kuitenkin pääsimme, ja henkilöstö on sitoutunut jatkamaan työtä eteenpäin. Tulevina vuosina kehitämmekin ympäristöteemaa edelleen painotuksia vaihdellen.

Yksi harjoittelukoulujen keskeisimmistä tehtävistä yliopiston kouluina on tutkimus, kokeilu ja kehittäminen. Tampereen yliopiston normaalikoulussa tätä tehtävää edistetään koulutyöhön ja opetusharjoitteluun liittyen varsin painokkaasti. Kokeileva ja kehittävä ote on iskosunut jokaisen norssin opettajan peruslähtökohdaksi kaikessa toiminnassa, ja myös tulosten raportointi kuuluu Tampereen yliopiston perinteeseen kiinteästi.

Vaikka vuosi on ollut monin tavoin haastava ja erikoinen, saatiin sen aikana toimitettua viimeisin arviointia käsittelevä julkaisu. Julkaisun on toimittanut KT, lehtori Olli-Taavetti Kankkunen, joka vuosi siten siirtyi emeritukseksi. Työn viimeisteli koulumme tutkimus-, kokeilu- ja

kehittämisryhmä puheenjohtajansa Paavo Jyrkiäisen johdolla. Lisäksi ryhmän työn tuloksena tutkimus- ja kehittämistyötä on kyetty linjaamaan siten, että oppimisympäristöt, pelillisuus ja siirtymät ovat nousseet tutkimuksen, kokeilun ja kehittämistyön keskiöön yhteistyössä kasvatuksen ja kulttuurin tiedekunnan kanssa.

Yksi kiinnostava siirtymä on siirtyminen esikoulusta ensimmäiselle luokalle. Sitä tullaan ensi lukuvuonna paitsi organisoimaan käytännössä myös lähestymään tutkimuksellisesti. Tässä esi- ja alkuopetuksen yhteistyöhankkeessa ovat lisäksemme mukana Tampereen kaupungin Mustametsän päiväkotit sekä oman tiedekuntamme varhaiskasvatus tutkimusvaradekaani Kirsti Karilan johdolla.

Normaalikoulun perusteella ja lukiolla on hyvä maine, ja ne ovat erittäin vetovoimaisia. Siirryttyään keskustakampukselle lukio on saanut kehittyä sitoutuneen, asiantuntevan henkilöstön ja johdon avulla sekä tiiviissä yhteistyössä yliopiston kanssa tasolle, joka on tuonut sille kaupungin suosituimman ja tasokkaimman lukion aseman. Voimme olla lukiostamme erittäin ylpeitä ja kiitollisia. Pyrimme koko ajan kehittämään myös lukion toimintaa ja tiloja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tänä lukuvuonna saimme hieman lisätilaa hallintoa ja opiskeluhoitoa varten.

Sirkustaideluokka yläkoulun uusimpana painotuksena näyttää nostaneen suosiotaan ja antavan oman myönteisen leimansa Norssin perusopetuksen mai-neelle. Sitä edesauttaa ammattitaitoinen henkilöstö sekä tiivis ja toimiva yhteistyö naapurissa sijaitsevan Sorin Sirkuksen kanssa.

Uudisrakentaminen on ollut käynnissä Kuokkamaan-tiellä koko lukuvuoden ajan. Rakennustyömaa ei ole juuri haitannut koulunkäyntiä, ja työ on edennyt suunnitelmien mukaan. Suurimmat haitat rakentamisesta hautautuivat koronaviruksesta aiheutuneeseen etäopetusvaiheeseen, joten siinä mielessä poikkeus-oloista on ollut myös jotakin hyötyä. Urakka-alue rajattiin syksyllä aulassa koko ikkunaseinän kattavalla vanerilla. Tähän seinään kuvataiteen opettajamme Marja-Leena Korte-Suonpää loihti oppilaiden kanssa suurenmoisen taideteoksen, josta saimme nauttia lähes koko lukuvuoden ajan. Kiitos!

Uudisosan pitäisi olla valmiina koulu-työn alkaessa 12. elokuuta, ja silloin kaikki 1. – 2. luokkien oppilaat pääsevät uuteen siipeen. Sinne siirtyvät oppilaat myös Muotialatalosta. D-siiven sanee-raus puolestaan kestää vielä helmikuulle 2021. Tuolloin sinne saadaan uudet tilat käsityölle, kotitaloudelle ja kuvataiteelle. Siihen asti työskentelemme vielä osin vä-liaikaistiloissa.

Hiihtoloman jälkeen alkoi ilmaantua synkkiä koronapilviä taivaalle. Tilanteet valtakunnassa ja maailmalla eskaloituivat nopeasti niin, että ajauduimme varsin pian etäopetukseen ja lopulta poikkeusoloihin. Viimeisinä lähiopetus-päivinä ehdimme vielä organisoimaan opetushenkilökunnalle etäopetukseen tarvittavien ohjelmien ja alustojen käyt-töä. On uskomatonta, miten nopeasti ja sujuvasti asiat saatiin hoidettua sekä etä- että lähiopetukseen ja muuhun or-ganisointiin liittyen.

Etäopetukseen tarvittavien taitojen pe-rehdyttämisessä merkittävä rooli oli kou-lumme TVT -asiantuntijoilla Mikko Hori-la, Tuomo Tammi, Janne Nissinen, Jukka Favorin, Joonas Pusa, Tero Luodeslampi ja

Juha Järvinen. Olemme toimistanne erittäin kiitollisia!

Yhteisöllisyys ja osaamisen jakaminen on muutenkin korostunut poikkeusolojen edetessä luoden hyvää henkeä ja edistään jaksamista monesti ahdistavissa tilanteissa. Kiitos etäopetuksen onnistumisesta kuuluu koko henkilökunnalle, oppilaille ja myös huoltajille. Opimme tästä paljon sellaista, jota voimme jatkossa hyödyntää normaalissakin koulutyössä.

Tätä kirjoittaessa saatiin Valtioneuvostolta määräys palata lähiopetukseen vielä toukokuun loppuun torstaina 14.5. alkaen. Olemme aloittaneet suunnittelun määräyksen toteuttamiseksi ja varmasti siitäkin selviämme.

Kaikesta huolimatta olemme ehtineet tehdä tarvittavat suunnitelmat ja valmistelut myös ensi lukuvuotta ajatellen. Toivottavasti se saa alkaa normaaleissa merkeissä. Kiitos kouluyhteisölle hyvin tehdystä työstä sekä hyvästä yhteistyöstä vanhempainyhdistyksille, Sorin Sirkukselle, Amicalle, Peabille, Kasvatuksen ja kulttuurin tiedekunnalle, Tampereen kaupungille ja lukuisille muille kotimaisille ja kansainvälisille kumppaneille.

Viettäkää rentouttavaa kesää sekä jatkaa liikuntaa ja muita mukavia puuhia.

Vesa Toivonen, johtava rehtori

Tampereen yliopiston normaalikoulun henkilökunta 2019–2020

REHTORIT

TOIVONEN Vesa, johtava rehtori
AALTO-LAAKSONEN Arja, lukion rehtori
(31.12.2019 saakka)
ÖSTRING Heidi, lukion rehtori
LEISKU-JOHANSSON Aulikki, lukion vararehtori
KOSKINEN-SINISALO Kirsi-Liisa, perusopetuksen rehtori (alakoulu)
JUUTILAINEN Tiina, perusopetuksen apulaisrehtori (yläkoulu)
MÄKINEN Janne, perusopetuksen vararehtori

OPETTAJAT

AALTONEN-KIIANMIES Kirsi, englanti ja saksa
AHONEN Kaarina, äidinkieli ja kirjallisuus,
sij. Mäkinen Linda 5.8.–1.9.2019
ALATALO Tuija, matemaattiset aineet
AL-QURASHI Ansam, islam
ASPLUND Johanna, luokanlehtori,
sij. Lind Sofia 30.3.–31.5.2020
AURI Sanna, saksa 21.10.–27.11.2019
EEROLA Anu, äidinkieli ja kirjallisuus
ERIKSSON Sirpa, äidinkieli ja kirjallisuus
ERKKILÄ Outi, luokanlehtori
ESKELINEN Kirsi, luokanlehtori
FAVORIN Jukka, matemaattiset aineet
FIIHLMAN Terhi, matemaattiset aineet
HAKALA Veera, matemaattiset aineet,
sij. Thurén Katri 20.1.–4.2. Mäenpää Eeva 5.2.–31.5.
HIITTI Antti, englanti ja ruotsi
HILDÉN Johanna, luokanlehtori,
sij. Malinen Aino 7.1.–6.2.
HOLLSTRÖM Sanna, luokanlehtori
HORILA Mikko, luokanlehtori

HYTÖNEN Suvi-Marja, liikunta ja terveystieto,
sij. Savijoki Susanna 4.11.2019–30.5.2020
INKI Jaana, tekstiilityö
ISO-MÖTTÖNEN Martti, poikien liikunta ja
terveystieto
ISOPAHKALA Sanna, luokanlehtori,
sij. Musta Pilvi 7.1.–31.5.2020
JYRKIÄINEN PAAVO, luokanlehtori
JÄRVINEN Juha, matemaattiset aineet
KALLIO Marko, ruotsi
KAUSAMO Alina, historia, uskonto
KAVÈN Ilmari, islam,
sij. Raudaskoski Teemu 9.9.–10.11.2019 ja
13.1.–13.3.2020
KORTE-SUONPÄÄ Marja-Leena, kuvataide
KUISMA Merja, biologia ja maantiede
KULMALA Ronja, liikunta
LAMPINEN Liisa, matemaattiset aineet
LAMU Emilia, englantia ja venäjä
LEHIKONEN Hanna, erityisopetus
LEISKU-JOHANSSON Aulikki, historia,
yhteiskuntaoppi ja taloustieto
LEPOLA Jere, fysiikka ja matematiikka
LIND Anna-Sofia, äidinkieli ja kirjallisuus
MEHRABKHANI Farid, matemaattiset aineet
LUODESLAMPI Tero, matemaattiset aineet
MELKAS Eevaleena, opinto-ohjaus
MOTLAK Ali, arabia
MUOTKA Joonas, matemaattiset aineet
MURTO Sanna, luokanlehtori
MUSTONEN Harri, äidinkieli ja kirjallisuus
MUSTONEN Tapio, tekninen työ ja liikunta
MÄENPÄÄ Eeva, matematiikka, fysiikka ja
kemia 28.11.2019–4.2.2020
MÄKINEN Janne, historia, yhteiskuntaoppi
ja taloustieto, uskonto
MÄÄTTÄ Anni, ranska ja englantia,
sij. Kulmakorpi Iina 2.3.–31.5.2020
NIEMELÄ Kaisa, laaja-alainen erityisopetus
NISKANEN Eija, historia, yhteiskuntaoppi
ja taloustieto

NISSINEN Janne, luokanlehtori
NOTERMAN Päivi, englantia
van NUNEN Minna, biologia, maantieto ja
terveystieto
OJALA Tiina, luokanlehtori,
sij. Tawast Anna 17.2.–23.2.2020
Palohuhta Maria 5.–29.3.2020
OKSMAN Tuula, matemaattiset aineet,
sij. Yli-Kesäniemi Ida 9.–29.9.2019
PAALA Annika, luokanlehtori
PAJUNOJA Tiina, luokanlehtori
PALOSAARI Pauliina, englantia ja ranska
PELKONEN Rosa, ruotsi
PETERI Veera, ruotsi
PITKÄNEN Johanna, luokanlehtori
PUSA Joona, matematiikka, fysiikka ja kemia
PÄÄKKÖNEN Tuovi, filosofia ja uskonto
RAHUNEN Anni, ranska, englantia ja ruotsi
RANTAMÄKI Heli, luokanlehtori
RANTAVUORI Laura, luokanlehtori
SAARIKKO Erno, tekninen työ
SASSILA Pipsa, luokanlehtori
SIPILÄ Nina, englantia ja ranska
SMIRNOV Stefan, englantia ja venäjä
TALVIALA Paula, tekstiilityö
TAMMI Tuomo, luokanlehtori
TOIVANEN Leena, musiikki
TIIHONEN Katja, maantiede ja biologia
TUUNA-KYLLÖNEN Tanja, saksa ja ruotsi
TÖRRÖNEN Minna, uskonto ja psykologia
UUSITALO Saija, erityisopetus
VARTIAINEN Sami, biologia, maantieto ja
terveystieto
VIITA Virve, kuvataide
VIRHIÄ-SÄRKÄS Hanna, erityisopetus ja
suomi toisena kielenä
VIRNES Maarit, kotitalous
VUORINEN Jukka, opinto-ohjaus
WIKLUND Tiina, kotitalous

MUU HENKILÖKUNTA

CORELL Katja, koulunkäynnin ohjaaja

HAKANEN Linda, kuraattori

HEPONIEMI Tiina, koulunkäynnin ohjaaja

KALLIO Kalervo, vahtimestari

KIISKINEN-VALENTINI Leila, koulunkäynnin ohjaaja

KORPUA Merja, koulunkäynnin ohjaaja

KOSKELA Nea, terveydenhoitaja (lukio)

KUNNARI Kukka, psykologiharjoittelija
7.1.–6.6.2020

LAHTI Nina, koulunkäynnin ohjaaja

LEHTINEN Tarja, koulunkäynnin ohjaaja

LEINO Leena, koulunkäynnin ohjaaja,
sij. Ristiharju Jonna 21.8.–4.10.2019

LEPPÄNIEMI Sanna, vahtimestari
(lukio)

LINDQVIST Mika, laboratoriomestari
11.11.2019 alkaen

LITTUNEN Markku, kirjastoamanuenssi

NOUSIAINEN Aki, laboratoriomestari
31.3.2020 saakka (loma 28.11.2019–
31.3.2020)

OITTINEN Petra, koulunkäynnin ohjaaja

OLANTERÄ Taru, henkilöstösihteeri

PUTTO Eeva, osastosihteeri

SELIN Hanne, koulunkäynnin ohjaaja
7.1.–31.5.2020

SISSO-HAKONEN Elina, koulupsykologi,
sij. Ylinen Minna 1.10.2019–29.2.2020

TALLA Mervi, osastosihteeri

UNHA Jaana, terveydenhoitaja

LEHTIMÄKI, Marko vahtimestari

VOIMIO Teija, hallintosihteeri

WILEN Petri, it-tukihenkilö

Tampereen yliopiston opettajat ja koulun muuta henkilökuntaa
lukuvuoden 2019–2020 alkaessa

Eläkkeelle siirtyneitä

Arja Aalto-Laaksonen on toiminut Normaalikoulun lukion rehtorina vuosina 2012–2019. Ennen työuraansa rehtorin tehtävissä Arja toimi yli 15 vuoden ajan ruotsin kielen opettajana eri kouluissa sekä perusasteella että lukiokoulutuksessa. Rehtorin työuraa ehti karttua yhteensä reilut 10 vuotta eri kouluista, erityisesti Hämeenlinnassa Kaurialan lukiosta sekä yhteiskoulun lukiosta, ennen kuin Arja siirtyi johtamaan Norssin lukion toimintaa. Arja toimi myös koulumme johtavana rehtorina vuosina 2008–2012 ennen lukion rehtorin tehtävään siirtymistään vuonna 2012, eli hän on jo pitkän linjan norssilainen.

Työurallaan Arja on ollut määrätietoinen ja ansioitunut opetuksen, koulun hallinnon, opettajankoulutuksen ja erityisesti lukiokoulutuksen kehittäjä. Hän on innovoinut sähköisiä oppimisympäristöjä sekä kehittänyt lukion kansainvälistä

toimintaa. Hämeenlinnassa hän kehitti seutukunnan lukioiden yhteisiä englanninkielisiä kursseja sekä oli aloitteellinen monissa ulkomaille suuntautuneissa opiskelijoiden projekteissa ja opettajien kansainvälisissä kumppanuuksissa. Sama aktiivisuus on jatkunut Tampereella. Lukiollamme on lukuisia yhteistyötahoja ympäri maailmaa. Toukokuussa 2019 Arja oli mukana vastaanottamassa Normaalikoululle myönnettyä European Parliament Ambassador School -sertifikaattia, johon osaltaan liittyy lukion aktiivisuus EU-asioissa. Ilmiöpohjaisen opetuksen kehittämisestä kertoo esimerkiksi Hämeenlinnassa jo aikaa ennen nykyisiä opetussuunnitelmia kehitetty projekti, jossa oppilaat tutkivat kolmen vuoden ajan Vanhan hautausmaan vaihteita usean eri tieteenalan näkökulmasta.

Normaalikoulun lukiossa Arja Aalto-Laaksosen aloitteesta perustettiin vuonna 2012 talous- ja elinkeinoelämään painottuva lukiolinja (Business Norssi -linja), jolla on ollut yhteistyötä mm. paikallisten yritysten ja korkeakoulukentän kanssa alusta alkaen. Linja on ollut alusta saakka suosittu, ja sen merkitys on viime vuosina kasvanut lukiomme vetovoimatekijänä ja toisaalta myös lukiokoulutukseen kohdistuvien työelämäyhteistyövaateiden kautta. Arja on ollut luomassa myös Normaalikoulun ja Sorin Sirkuksen opetusyhteistyötä, joka ulottuu Normaalikoulun alakoulusta lukioon asti. Lukion sirkustaiteen linja aloitti toimintansa vuonna 2016.

Arja on toiminut uranuurtajana myös lukiokoulutuksen ja yliopisto-opetuksen yhteistyössä. Lukion siirtyminen Nekalasta yliopistokampukselle vuonna 2016 on ollut kansallisesti ja jopa kansainvälisesti kiinnostava ratkaisu, joka on tarjonnut uusia käytännön mahdollisuuksia tiiviiseen korkeakoulu-yhteistyöhön. Lukiomme johdonmukainen kehittäminen on näkynyt myös lukiomme vetovoimaisuuden lisääntymisenä.

Normaalikoulun väki toivottaa hyviä eläkevuosia eläkkeelle siirtyville!

Mainitut esimerkit kertovat kehittämistyöstä, jota voisi kutsua askeleen edellä olemiseksi suhteessa siihen, miten lukiokoulutusta on Suomessa viime vuosina kehitetty. Tunnustuksena menestyksekkäästä työstään Arja Aalto-Laakoselle myönnettiin ansaitusti 6.12.2019 Suomen Valkoisen Ruusun ritamerkki.

Työssään Arja on ollut perusteellinen, tarkka ja määrätietoisesti asioita eteenpäin vievä. Työyhteis-

sössä Arjan huumorintaju ja jäämäkkyys ovat tulleet esiin aina sopivissa kohdin tilanteiden vaihtuessa.

Normaalikoulun työyhteisö toivottaa
Arjalle nautinnollisia kiireettömiä het-
kiä lastenlasten ja omien kiinnostuksen
kohteiden parissa!

Aki Nousiainen – ammattitaitoa sian sydämistä älytauluihin

Laboratoriomestari Aki Nousiainen jäi ansaitulle eläkkeelle huhtikuussa 2019. Normaalkoulun onneksi hänet valittiin tähän tehtävään syksyllä 1999. Työyhteisössä huomattiin nopeasti, kuinka hyvin tässä rekrytoinnissa onnistuttiin, ja Aki ehtikin tehdä kolmatta vuosikymmentä pitkän uran Norssissa. Akillä oli oiva kyky täyttää opettajien mitä kummallisimmat ja omituisimmatkin pyynnöt, yleensä vielä pyydettyä ripeämmin. Jos hänen kanssaan otti jonkin asian esiin, oli se jo seuraavassa hetkessä hoidettu, olipa sitten kyseessä kaasupullojen vaihto, sian sydämien hankinta tai rikkoutuneen oskilloskoopin korjaus. ”Kiire on ammattitaidottomuutta”, tokaisi hyvinkin huumorintajuinen Aki silloin tällöin työn teon ollessa hektisimmillään. Ylipäätään ei selaista asiaa löytynyt, johon Akin avulla ei olisi ratkaisua löytynyt.

Aki oli aktiivinen seuraamaan opetus-
teknologian kehittymistä. Valtakunnassa
ensimmäisten joukossa Aki perehtyi ”äly-
taulujen” käyttöön, hoiti taulujen asenta-
misen ja opettajien kouluttamisen niiden
käyttöön. Opetusharjoittelun tarpeisiin
hän oli mukana kehittämässä opetustilo-
jen 360-kuvausjärjestelmää, ja järjestel-
mät saatiinkin toteutettua useampaankin
matemaattisten aineiden silloiseen luok-
katilaan.

Oma perhe ja etenkin lastenlapset ovat Akillle erityisen tärkeitä. Työvelvoitteesta vapautuvaa aikaa hän pystyykin nyt käyttämään läheistensä kanssa, esimerkiksi matkailun parissa.

Koko työyhteisö toivottaa Akille antoisia eläkevuosia!

Uusi tohtori joukossamme

Työyhteisön kuluneen lukuvuoden kohokohtiin kuului luokanlehtori **Laura Rantavuoren** väitöstilaisuus. Väitöspäiväksi osui mitä kaunein ja lämpimin elokuinen lauantai. Rungas joukko työtovereita oli muun yleisön joukossa seuraamassa tilaisuutta ja lopuksi myös onnittelemassa saavutuksesta.

Lauran tutkimus käsittelee siirtymää esiopetuksesta alkuopetukseen. Tutkimustuloksista käy ilmi, että eri asiantuntijatahojen osaamisen täysimittainen hyödyntäminen lapsen parhaaksi ei ole ongelmaton. Tutkimus antaa viitteitä siitä, minkälaisiin asioihin on jatkossa kiinnitettävä entistä enemmän huomiota. Sujuva siirtymä on ajankohtainen asia vuosittain yli 60 000 koulunsa aloittavan lapsen kohdalla.

Lauralla on hyvä käytännön tuntuma tutkimansa aiheeseen. Kuluneen lukuvuoden ajan hän on opettanut 1b-luokkaa ja siten tehnyt nytkin käytännössä työtä, johon on myös tutkijana perehtynyt. 1b-luokka on aiheesta osaavasta opettajastaan ylpeä.

Vielä kerran onnitelut koko työyhteisön puolesta tohtori Laura Rantavuorelle upeasta saavutuksesta!

911

Normaalikoulu lukuina 2019–2020:

Alakoulussa on 18 opetysryhmää ja 387 oppilasta.

Yläkoulussa on 14 opetusryhmää ja 270 oppilasta.

Lukiossa on 10 opetusryhmää ja 254 opiskelijaa.

 Tampereen yliopisto
Tampereen yliopiston normaalikoulu

VUOSIKERTOMUS 2019–2020

Vuosikertomuksen kannen kuva:
Osa Norssin aulaan tehdystä taideteoksesta

Normaalikoulun Arvioinnin ulottuvuudet -julkaisu

Joukko normaalikoulun opettajia kirjoitti Arvioinnin ulottuvuudet -julkaisun, joka ilmestyi alkuvuodesta 2020. Kirjoittajien pyrkimyksenä on positiivisen arviointikulttuurin rakentaminen ja tukeminen.

Kirjassa pohditaan ja luodaan opetussuunnitelmien perusteiden (POPS 2014; LOPS 2015) oppimiskäsitykseen nojaten arvioinnin teoriaa ja käytänteitä. Osallistumalla arvioinnista ja sen ulottuvuuksista käytävään keskusteluun Tampereen yliopiston normaalikoulu pyrkii omalta osaltaan täsmentämään ja konkretisoimaan suomalaisen koulun arviointiajattelua. Kirja täydentää ja ajantasaistaa arviointia koskevaa teoreettista ja käytännöllistä aineistoa, jota tarvitaan esimerkiksi opetusharjoittelun ohjauksessa sekä luokanopettajan, aineenopettajan tai kasvatustieteen opinnoissa. Samalla se tekee näkyväksi arvioinnin monien ulottuvuuksien tiedostamisen tärkeyden koulutuksen kaikilla tasoilla.

ti neljään osastoon. Kirjoittajat ovat perusopetuksen, lukion ja opettajakoulutuksen opettajia, tutkijoita ja asiantuntijoita. Näin ollen on luonnollista, että artikkeleiden tutkimusasetelmien kirjo on laaja. Tällöin myös tutkimustulokset liittyvät suoraan esimerkiksi yksittäisen oppiaineen arviointiin tai kouluasteen mukaiseen ympäristöön. Tämän lisäksi tutkimustuloksilla ja kehitetyillä malleilla voi olla käyttöä ja sovellusmahdollisuuksia yli kouluasteen tai oppiainerajojen (ks. esim. artikkelit Hildén & Jyrkiäinen; Jyrkiäinen & Jyrkiäinen).

Artikkelien kirjoittajat jäsentävät arvioinnin käsitettä ja käytäntöjä myös yleisemmällä tasolla. Samalla he rakentavat positiivista, oppimista tukevaa arviointikäsitystä ja -kulttuuria suomalaisessa koulussa ja opettajankoulutuksessa. Arvioinnin ulottuvuudet -kirjan on toimittanut Olli-Taavetti Kankkunen.

Arvioinnin ulottuvuudet on luettavissa myös verkossa sähköisenä julkaisuna (flipbook) osoitteessa <http://kak-sio.uta.fi/arvioinnin-ulottuvuudet/>

Kirja sisältää kymmenen artikkelia, jotka on ryhmitelty suomalaisen koulun arviointia koskevan johdantoartikkelin jälkeen väljäs-

KORONASTA ETÄOPETUKSEEN

Valtava digiloikka viikossa

Kuten kaikissa kouluissa, maaliskuun puolivälissä jouduttiin korona-epidemian takia tilanteeseen, johon ei ollut etukäteen varsinaisesti koskaan varauduttu. Siirtyminen etäopeukseen tapahtui nopeasti, ja kun se alkoi näyttää todennäköiseltä, Norssin TVT-vastuupettajat alkoivat laatia suunnitelmia ja toimintamalleja tulevan varalle. Alakoulun puolella TVT-tehotrio – Mikko Horila, Janne Nissinen ja Tuomo Tammi – valmisteli edellisen viikonvaihteen aikana ennen opetuksen alkua opettajille erilaisia koulutuksia ja teknisiä ratkaisuja. KAKS10 56:ssa (FCLab Tampere) järjestettiin iltapäiväkoulutuksia etäopetuksesta ja siihen soveltuvien työkalujen käytöstä. Samalla tarjoutui mahdollisuus ottaa todellinen nopea digiloikka!

Etäopetus ja uusi toimintamalli

– Uutta toimintamallia etäopetukseen suunniteltaessa lähdettiin siitä, että oppilaan tulee saada laadukasta ja monipuolista opetusta, vaikka on poikkeustila. Pelkät tehtävälistat eivät riitä, vaan joka päivä oppilaan tulee saada kohdata opettajansa, kuulla hänen ääntään ja olla vuorovaikutuksessa. Lisäksi viestintää tehostetaan joka suuntaan; lapset, huoltajat, opetusharjoittelijat ja työyhteisö tarvitsevat toimivia viestintäkanavia. Oppilaalle tulee luoda turvallinen ja selkeä toimintamalli tuleville viikoille ja kuukausille.

Jotta etäopetus saadaan toimimaan, tulee valita ja ottaa käyttöön joitain verkkoympäristöjä. Riippuen tiedosta, kokemuksista, saatavuudesta ja tehtävistä valinnoista meillä on tarjolla useita vaihtoehtoisia oppimisympäristöjä ja verkkopalveluita.

Sopivat työkalut etäopetukseen

– Reaaliaikaisia opetustuokioita ajatellen meillä Tampereella alakoulun puolella valittiin käyttöön Zoom-sovellus, kertoo Tuomo Tammi.

– Yliopiston o365-palvelussa oli Zoom valmiiksi mukana, ja se oli luonteva valinta kuva- ja puheyhteyksiin. Zoomin on ajateltu laajemminkin korvaavan esimerkiksi Adobe Connect -yhteyksiä, ja hyvin se näyttää toimivan. Puheen ja kuvan ohella on käytettävissä näytön jako, jos opettaja haluaa näyttää verkkosivun, dokumentin, valkotaulun tai vaikkapa PowerPoint-esityksen.

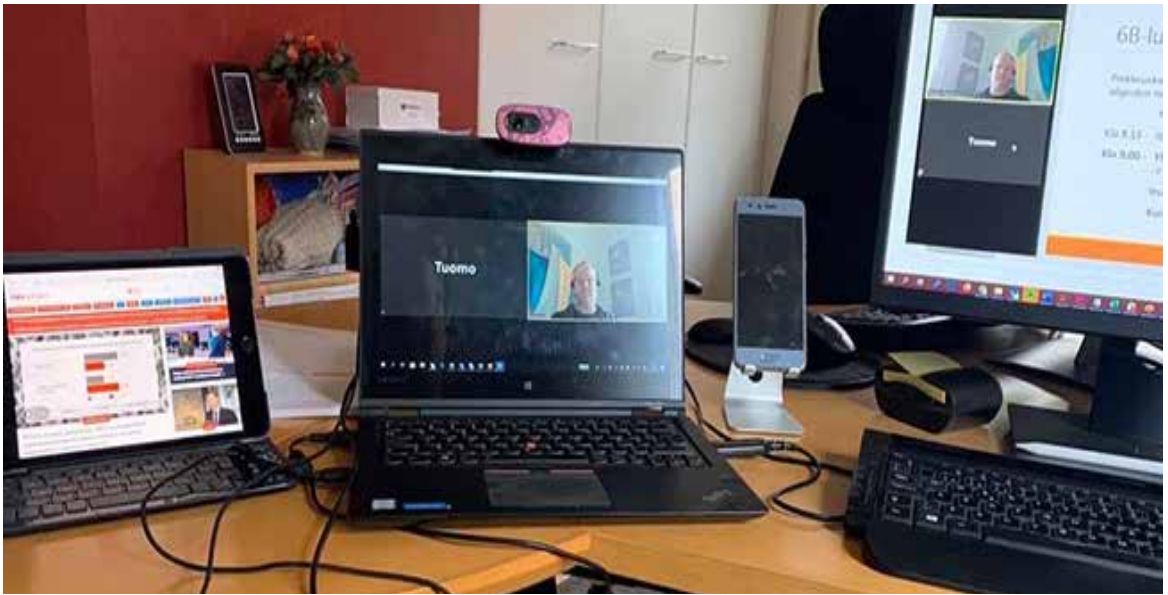
Tampereen yliopiston normaalikoululla muutamalla luokalla pilotoinnissa ollut Qridi haluttiin nyt nopeasti koko koulun käyttöön, koska sen avulla on helppo jakaa oppilaille tehtäviä. Qridi soveltuu myös päiväkirjatyöskentelyyn sekä arviointiin, ja ohjelmistoon sisältyvä oppimisen seuranta ja analytiikka ovat erittäin helpokäyttöisiä.

– Tampereen norssille valikoitui käyttöön aluksi selkeästi muutama työkalu; meillä valittiin nimenomaan Qridi, Teams ja Zoom. Näiden lisäksi on käytössä Wilma sekä ohjaajasta ja ryhmästä riippuen mm. WhatsApp-ryhmät. Lisäksi käytössä on paljon muita oppimisympäristöjä, kuten Bingel, Ville, Smart Learning Suite jne. Pienemmille oppilaille tämä kaikki ei luonnollisestikaan samaan tapaan sovellu, ja kotona aikuisia tarvitaan tueksi enemmän kuin isommilla oppilailla. Alkuopetuksessa ensi askeleet otettiin Wilman ohjeilla olemalla yhteydessä huoltajien kanssa. Yläkoulun puolella ja lukiossa Wilma on käytössä myös oppilailla ja opiskelijoilla. Aineenopettajien parissa keskeisenä verkkoalustana on ollut Teams. TVT-tiimistä Jukka Favorin ja Joona Pusa kertovat, että aluksi oli melko paljon tuen tarvetta, mutta Teams saatiin hyvin käyttöön etäopetuksessa.

Positiiviset ensikokemukset

Mikko Horila kertoo kokemuksistaan positiiviseen sävyyn.

– Kyllä tämä aika hyvin etenee: Zoomeissa ollut kaikki mun viitoset paikalla joka aamu, samoin Qridi

toimii mainiosti. WhatsApp pikaviestimenä on hyvänä tukena sekä luokalle että henkilökohtaisiin viesteihin. Tuomo Tammi kertoo, että Microsoft Teams -ympäristössä työskentely tuntuu mielekkäältä myös kuuden luokan oppilaiden kanssa.

– Teams on jo hyvin mukana etäoppimisessa. Sillä on helppo jakaa tehtäviä, saada vastaukset kerättyä keskitetysti sekä antaa palautetta ja arviointeja oppilaille. Ja Teams taipuu moneen muuhunkin keskustelupalstoinen, tiedostoalueineen ja stream-työkaluineen.

– Ajattelin, että meillä on keskeiset työkalut tulevillekin viikoille, kertoo Tuomo Tammi.

– Ensi viikosta alkaen näiden rutiinien päälle on tulossa Forms-testit, Bingel-pelimaailma ja jotain muutaakin. Lipsahtaa hetkittäin aika mukavaksi tämä työnteke, mutta kiirettä pitää meillä kaikilla.

Tuomo Tammi nostaa esiin myös palautteen ja kontrollin merkityksen.

– Etäopetuksessa on mennyt paljon aikaa tehtävien tarkistamiseen ja palautteenantoon. On kuitenkin välttämätöntä asettaa rima jollekin tasolle, vaatia huolellista työtä ja tehtävien kunnollista tekoa. Uskoisin, että alun työ maksaa jatkossa myös jotain takaisin; uusi toimintatapa on opeteltava, ja tiettyjä rutiineja tarvitaan. Mikko Horila kertoo omia tuntemuksiaan etäopetusjakson päästyä käyntiin.

– Alkaa olla askeleen helpompaa ja kevyempää. Rutiinien ja päivärytmin muodostaminen on tärkeää. Op-

pilaat rohkaistuivat soittelemaan eilistä aktiivisemmin, ja he ymmärtävät, että open apu on tärkeää. Oppilaat ovat oppineet hetkessä videoneukkarin toimintatavat – mahtavaa! Ja videomateriaalilla on iso merkitys. Päädyin siihen, että teen videon tai pari joka päivä. Tänä ohjevideoita tuli neljä. Näillä annetaan mahdollisuus enemmän aikaa tarvitsevalle tai jeesataan vaikkapa poissaolijoita ja teknisiä haasteita kohdanneita.

– WhatsApp on osoittautunut erittäin hyväksi pikaviestimeksi, ja se on useilla luokilla ollut jo käytössä. Ikärajojen takia on varmintä sen kohdalla olla lupa vanhemmilta.

Yhteistyö toimii

Tampereen norssin opettajakunnassa on loistavat yhteistyöverkostot, ja esimerkiksi FCLab-hanke ja eNorssi-verkosto ovat tulleet tueksi monella tavoin. Työmäärä etäopetuksen järjestämisessä on ollut valtava, mutta toisaalta yhteistyö ja toimintakulttuurin kehitys on ollut ai-
nutlaatuista.

– Olemme tehneet valtavan digiloikan viikossa!

UNESCO-toimintaa norssissa

Tampereen yliopiston normaalikoulu kuuluu muiden normaalikoulujen kanssa maailmanlaajuiseen UNESCO ASPnet-kouluverkostoon, jonka tarkoituksena on edistää kulttuurienvälistä vuorovaikutusta, rauhaa, kestäväää tulevaisuutta ja laadukasta koulutusta. Viime vuosina erityisesti maailmankansalaisuuteen ja kestävään tulevaisuuteen kasvatus sekä ilmastonmuutos ja ympäristön suojelu ovat nousseet tärkeään rooliin kulttuuri- ja maailmanperintökohteiden turvaamisen ja suojelun kanssa.

UNESCO-koulutoiminta näkyy koulussamme opetussuunnitelmatasolla, arjen toiminnassa ja käytännön koulutyössä sekä opetusharjoittelussa. Olennaisinta on oppijoiden osallisuus ja aktiivisuus, sillä UNESCO:n tavoite ”learning to live together” tapahtuu arjen ja juhlan mielekkäiden kokemusten kautta.

Tänä vuonna koko koulumme teemanä oli kestävä kehitys ja YK:n kestävä kehityksen tavoitteet eli agenda2030, erityisesti vastuullinen kuluttaminen. Henkilökunta perehtyi syksyn koulutustilaisuuksissa kiertotalouteen ja kasvatukseen ekokriisin aikakaudella. Halukaille henkilökunnan jäsenille tarjottiin työpajoja aiheista agenda2030 ja positiivinen pedagogiikka. Yläkoulun monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa kaikki seitsemännet luokat tutustuivat Tarastenjärven jätteenkäsittelylaitokselle ja pohtivat vastuullista kuluttamista. Kahdeksasluokkalaisten teemanä oli terveys ja hyvinvointi. Yhdeksänsien luokkien teemanä oli ilmastoteot, ja koulussamme vieraili kansalaisjärjestöjä, mm. Taksvärkki ry, Rauhankoulu ja Greenpeace.

Lukiolla opetusharjoittelijat pitivät oppiainerajat ylittäviä tunteja harjoittelijaparin kanssa oppitunteja aiheesta Agenda 2030. Lukiolla vierailivat Rauhankoulu ja Taksvärkki ry. He kertoivat vaikuttamisen keinoista draaman ja tarinoiden avulla. Lukiolla toteutettiin oppiainerajat ylittävästi myös ilmastonmuutokseen liittyvä kurssi.

Norssilla kannustetaan oppilaita ja opiskelijoita osallistumaan ja olemaan aktiivisia. Yläkoulun opiskelijakunnan hallitus järjesti lähi- ja etäopetuksessa suosittuja tanssivälitunteja, joihin kaikki innokkaat oppilaat saattoivat osallistua. Yläkoulun oppilaskunnan ja lukion opiskelijakunnan hallituksen jäseniä osallistui aktiivisesti opettajakokouksiin sekä Opetushallituksen järjestämään keskustelutilaisuuteen, jossa pohdittiin nuorten hyvinvointia ja resilienssiä koulumaailmassa. Toukokuussa kaikki 9.-luokkalaiset pääsivät osallistumaan Vaikuta!-päivään ja harjoittelemaan demokratiataitoja. Lukiolla toteutettiin Ihmisoikeudet-kurssi, jossa pohdittiin vaikuttamiskeinoja sekä ihmisoikeuksia historiallisesta, yhteiskunnallisesta, eettisestä ja oikeudellisesta näkökulmasta.

Rakentava vuorovaikutus ja positiivinen pedagogiikka ovat olennainen osa UNESCO-toimintaa. Koulumme opettajia on koulutautunut ja koulutautuu tälläkin hetkellä positiivisen pedagogiikan ja elämäntaitojen opintokokonaisuudessa. Tavoitteena on ylläpitää ja lisätä oppijoiden ja henkilöstön hyvinvointia ja rakentavaa vuorovaikutusta koko koulun tasolla. Yläkoulussa järjestettiin 9.-luokkalaisille teemaan liittyvä Nuorten ihmissuhdetaidot -kurssi ja lukiolla Vuorovaikutuskuviota-kurssi. Rauhankasvatuksen hengessä pelattiin myös Kirkon ulkomaanavun järjestämä Peace United -jalkapallo-ottelu, jossa tavoitteena oli tutustua erilaisista taustoista tuleviin ihmisiin urheilun merkeissä.

Suunnittelimme tiiviimpää yhteistyötä Pirkanmaan ja Porin muiden UNESCO-koulujen kanssa ja pääsimme tutustumaan mm. Varalan liikuntamuseoon. Muutaman lähiopetukseen palannut ryhmä pääsi Varalan urheiluopiston suunnittelemaan

mobiilireitille, jossa käveltiin kauniissa Tahmelan ja Pispalan maisemissa ja tutustuttiin Tampereen elävään kulttuuriperintöön.

Kansainvälisyyteen ja kulttuurien tuntemukseen kasvattaminen on läsnä koulumme arjessa päivittäin. Koulussamme vieraili useita kansainvälisiä vieraita. Kielten opettajat järjestivät uutiskynnyksen ylittäneen suosituksen munkkikahvilan, jossa munkin sai tilattua opettajilta ja opetusharjoittelijoilta puhumalla vierasta kieltä.

Verso-toiminta

Verso eli vertaissovittelu käynnistyi alakoulussa tammikuussa 2020.

Sovittelijoiksi koulutettiin 23 innokasta 5. ja 6. luokan oppilasta. Verso on toimintamalli, jossa sovittelijoiksi koulutetut oppilaat auttavat riidan osapuolia itse löytämään ratkaisun ristiriitaansa. Lue lisää www.sovittelu.com/vertaissovittelu.

Monikielisyyttä

Vuoden alussa aloimme valmistella näytelmää, jonka oli tarkoitus tuoda näkyväksi koululaisten monipuolista kielitaitoa. 5.- ja 6.-luokkalaisista koottiin ryhmä, joka kirjoitti yhdessä ohjaavan opettajan kanssa käsikirjoituksen, jossa juoni etenee suomen kielellä, mutta kohtaukset tapahtuvat eri maissa eri kielillä. Mukaan kutsuttiin monikielisiä lapsia ja lopulta näytelmässä oli jo suomen lisäksi ainakin viittä kieltä. Upeaa oli into ja halu tehdä, mikä näkyi mm. muutamien neljäsluokkalaisten harjoituttaessa välitunneilla eka- ja tokaluokkalaista arabiankielisiin kohtauksiin. Näytelmä saatiinkin siihen vaiheeseen, että käytännössä jokainen kohtaus oli valmis, roolit osattiin, rekvisiittaa oli suunniteltu ja esityspäivät ja harjoitusajat sovittu. Sitten tuli korona, kokoontumisrajoitukset, etäkoulu - ehkä syksyllä pääsemme vielä jatkamaan.

Kaikesta huolimatta kohta on kesä

Tätä kirjoittaessa takana on 30 päivää etäopetukseen liittyviä järjestelyitä. Etäopetukseen siirtyminen maaliskuussa oli suuri ponnistus, jossa kaikki osapuolet ovat yltäneet ennennäkemättömiin suorituksiin. Paljon on vaadittu niin oppilailta kuin opettajilta, mutta epäilemättä myös huoltajilta. Uskomattomasti on selvitty ja selvittää edelleen, vaikka puolentoista viikon päästä on jälleen uusi käänne. Silloin palataan loppulukukaudeksi jälleen lähiopetukseen.

Jokainen lukuvuoden koulupäivistä on tärkeä, eikä paraskaan etäopetus voi korvata hyvään oppimiseen ja kasvuun liittyvää opettajan välitöntä ohjausta sekä sosiaalista kanssakäymistä luokkatovereiden kanssa. Koulun avaamista varjostaa kuitenkin huoli koronaviruksesta. Emme voi palata vielä normaaliin toimintaan, vaan monenlaiset rajoitukset ja tavanomaisesta poikkeavat toimintatavat liittyvät toukokuun lopun koulupäiviin. Kun tämä kirjoitus lukuvuoden päätteeksi julkaistaan, on ensikäsitys siitä, miten loppukevät koulussa sujui. Toivomme parasta.

Joka tapauksessa tämä lukuvuosi tulee jäämään mieliimme poikkeuksellisen aikana monessakin mielessä. Paljon jää korjattavaa ja kiinni otettavaa – myös kiinni pidettävää. Esimerkiksi ihmisissä herännyt tavallista suurempi halu auttaa vaikeassa tilanteessa olevia sekä pienten ilonaiheiden etsiminen arjesta ovat asioita, joiden toivoisi säilyvän silloinkin, kun virus ei enää rajoita kodin ulkopuolella liikkumista. Koulussa olemme lyhyessä ajassa ottaneet käyttöön uusia digitaalisia oppimisympäristöjä ja tiivistäneet yh-

teistyötä entisestään. Parhaita ratkaisuja tulemme varmasti hyödyntämään tulevaisuudessakin tavalla tai toisella.

Vaikka poikkeuksellinen kevät tahtoo vallata mielen kokonaan, on toki suurin osa lukuvuodesta saatu elää normaalia, suunnitelmanmukaista kouluvuotta. Siihen kuului jälleen myös joitakin uudistuksia niin oppilaiden kuin opettajaksi opiskelevien näkökulmasta. Oppilaiden kannalta erittäin merkittävä uudistus on vieraan kielen (A1-kieli) opiskelun aloittaminen jo ensimmäisellä luokalla. Nyt se tosin alkoi vasta tammikuussa, kun taas tulevat ekaluokkalaiset ovat tehneet ensimmäisen kielivälintänsä jo esikoulussa, jotta opiskelu voi alkaa heti syyslukukauden alussa. Tammikuussa meillä alkoi englannin ohella saksan opiskelu ja elokuussa englannin rinnalla alkaa ranska.

Harjoittelijoita on ollut luokissa entistä tiiviimmin, sillä luokanopettajaopiskelijoiden uudistuneessa opetusohjelmassa on neljä ohjattua opetusharjoittelujaksoa entisen kolmen sijaan. Luokanopettaja- ja aineopettajaopiskelijoilla on harjoittelun aikana enemmän kohtaamisia verrattuna aikaisempiin vuosiin, kun kouluhallinnon lisäksi yhdessä käsitellään muun muassa opiskeluhuoltoon sekä kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön liittyviä asioita. Yhtenäiskoulun arkea elävinä tiedämme, että on tärkeää jo opiskeluaikana antaa tuleville opettajille mahdollisuus tutustua toisiinsa yli aste- ja ainerajojen.

Kummallisenkin kevään jälkeen tule kesä. Toivon lasten kesästä kaikin puolin mahdollisimman turvallista ja huoletonta, lapsennäköistä kesää. Yhtä lailla me aikuiset tarvitsemme uusia voimia seuraavaan lukuvuoteen. Toiveissa on palata syksyllä niin kutsuttuun normaaliin koulunkäyntiin. Sitä

odotellessa yritetään nauttia kesästä ja pitää läheisistä sekä itsestämme hyvää huolta!

Kirsi-Liisa Koskinen-Sinisalo
perusopetuksen rehtori, alakoulu

Sinä vuonna, kun...

... taakse jääneen lukuvuoden 2019–2020 ekaluokkalaiset syntyivät, siirtyi luokanopettajakoulutus Hämeenlinnasta Tampereelle. Vuosi oli 2012. Tuolloin myös Muotialan yksiköstä tuli osa Tampereen yliopiston normaalikoulua. Tänä keväänä 2020 päättyy Muotialan alkuopetusyksikön toiminta osana normaalikoulua. Muotialassa toimineet 1. ja 2. vuosiluokkien C-luokat siirtyvät syksyllä Kuokkamaantielle alkuopetuksen uudisrakennukseen. Näin saamme koko normaalikoulun perusopetuksen samaan osoitteeseen. Alkuopetuksen luokanlehtoreilla Heli Rantamäellä ja Johanna Hildénillä on myös saman pituinen historia Muotialassa, kahdeksan vuotta.

Pienenä yksikkönä Muotialassa pystyttiin ketterästi toteuttamaan yhdessä esiopetuksen kanssa useita

projekteja. Viimeisimpänä InnoPlay-hanke, joka kuuluu opetus- ja kulttuuriministeriön hallituksen kärkihankkeisiin. Tässä projektissa Tampereen yliopiston lisäksi ovat mukana Helsingin ja Turun yliopistot. Hankkeen yhtenä tavoitteena on kehittää tutkimusperustaisia pedagogisia malleja, joissa käsityö- ja teknologiakasvatusta lähestytään lapsilähtöisesti tutkivan ja keksivän oppimisen sekä leikin keinoin. Tämä hanke ajoittuu vuosiin 2019–2021.

Viime syyslukukaudella keskityimme ohjelmointiin ja robotiikkaan. Tuolloin oppilaat saivat ryhmittäin suunnitella alustan, jossa pystytään liikkumaan BooBot-robotteilla.

Alustat painatettiin tarkoitukseen sopiville kankaille. Oppilaat suunnittelivat ja valmistsivat omille pohjilleen aiheeseen sopivia kolmiulotteisia rakennelmia. Mukana projektissa on myös esiopetuksen opiskelijoita, jotka olivat projektia toteuttamassa. He ohjasivat oppilaita lisäämään muun muassa valoja valmiiksi rakennelmiin. Näin opittiin myös virtapiiriasioita.

Tässä kuva alustojen käytöstä pikkujoulu-tunnelmissa Muotialan liikuntasalissa. Kun vanha ovi sulkeutuu, niin uusi ovi avautuu.

Aurinkoista kesää toivotellen
Johanna Hildén

Musiikkiluokkien 45-vuotisjuhlavuosi

Tämä lukuvuosi on mieleenpainuva muutenkin, mutta erityisesti se on sitä musiikkiluokkalaisille. Musiikkiluokat juhlivat tänä vuonna 45-vuotisjuhlavuottaan, ja sen kunniaksi päätettiin yhdessä kaikkien Tampereen musiikkiluokkien kanssa tehdä oikein suuret esitykset. Ensimmäistä kertaa saatiin yhteistyöhön suuret kumppanit: 3.–4.-luokkalaiset saivat tehdä yhteistyötä Tampere-talon kanssa ja 5.–9. luokkien yhteistyökumppaniksi saatiin Tampereen Työväen Teatteri. Tänä vuonna ei siis perinteisiä vuosittaisia musiikkiluokkaesityksiä ollut lainkaan, vaan valmistauduttiin näihin suuriin esityksiin.

3.–4.-luokkalaiset esittivät musiikkisadun Hilla ja Liisi (säv. Tuomas Kesälä) 29.–30.10.2019 Tampere-talon suurella näyttämöllä. Siinä olivat mukana kaikki Tampereen 3.–4. luokkien musiikkiluo-

kat. Esityksessä musiikkisadun tekijät Mari Kätkä ja Ulla Piispanen esittivät peikkoroolit ja esityksen säesti Tampereen Filharmonia. Musiikkisatua esitettiin kaksi koululaiskonserttia ja iltakonsertti, täydelle salille.

5.–9.-luokkalaiset taas aloittivat jo alkusyksystä valmistamaan suurta musikaalia Peter Pan (säv. Jukka Linkola, san. Jukka Virtanen), joka oli tarkoitus esittää Tampereen Työväen Teatterin suuressa salissa 4.–9.5.2020, peräti yhdeksän esityksen verran. Musikaalin koe-esiintymiset ja roolitus tehtiin jo edellisenä keväänä. Musikaalissa on kolmoismiehitys, koska siten taattiin, että valtavasta noin 400 oppilaan joukosta mahdollisimman moni pääsisi mukaan. Musikaalia ohjaa Tiina Brännare, ja TTT on mukana mm. musikaalin lavastuksessa ja puvustuksessa sekä tuottajana. Myös oppilaat osallistuvat pukujen ja lavasteiden valmistamiseen. Musikaalia alettiin harjoittelemaan viikoittain ohjaajan määräämällä tavalla eri kouluilla. Ensin hiottiin kuntoon dialogit, sitten käytiin läpi laulut ja koreografiat. Samaan aikaan harjoittelivat myös musiikkiluokkalaisista tehty kuoro, oppilaista muodostettu bändi sekä tanssijat.

Musiikkiluokkien 45- v. juhlavuoden konsertti 30.10.2019 Tampere-talossa: Hilla ja Liisi -musiikkisatu, esiintyjinä Tampereen musiikkiluokat 3-4.

Musikaalin palaset oli jo aika hyvin saatu kasaan – näyttelijät saivat jo mentyä läpimenoja ja musiikki ja tanssit alkoivat olla kunnossa – kun korona iski ja kaikki harjoitukset täytyi lopettaa. Musikaalia oli tarkoitus harjoitella TTT:llä koko huhtikuu, mutta sinne ei koskaan päästy. Tietenkin myös esitykset peruttiin, eikä vielä kirjoitushetkellä ole varmaa tietoa, saadaanko musikaali esittää syksyllä. Toki kaikki toivovat sitä kovasti, sillä musikaalin eteen on tehty aivan valtava työ, siihen on käytetty mielettömiä tuntimääriä ja myös lavastus ja puvustus ovat lähes valmiit.

Onneksi edes toinen suunnitelluista juh-lakonserteista ehdittiin esittää. Nähtäväksi jää, mikä on Peter Panin kohtalo. Varmaa on, että koko suuri mukana ollut oppilasjoukko, kaikki mukana olleet opettajat sekä kaikki huoltajat ja varmasti kaikki projektia seuranneet kovasti toivovat, että musikaali vielä joskus päästään esittämään. Kunhan tästä koronasta selvitään.

Kunniamaininta Yritys Hyvä -kilpailussa

Yritys Hyvä -kilpailun lautakunta valitsi työn ”Maherku-City” yhdeksi Yritys Hyvä 2020 kunniamaininnan saajista. Kisaan lähetettiin tänä vuonna huikeat 486 työtä, ja osallistujia oli 1412 henkeä! Töissä korostui jälleen luovuus, innokkuus, rohkeus sekä lasten ja nuorten omat näkemykset yrittämisestä ja yritteliäisyydestä. Joukkue koostui 5.C -luokan oppilaista Irina Hietanen, Maria Ekwere, Helka Ristikartano ja Teresa Tavi. Onnittelut vielä tytöille!

Future Classroom Lab Norssin Kaksio on yksi Suomen kolmesta FCLabista

Future Classroom Lab Finland (FCLab.fi) on osa eurooppalaista Future Classroom Labien verkostoa, ja se pohjautuu European Schoolnetin tulevaisuusluokkakonseptiin. Suomessa toimii kolme Labia: yksi Joensuussa, yksi Oulussa ja yksi meillä Tampereen yliopiston normaalikoululla (KAKS10 56). Suomen FCLab-toimintaa koordinoi ja rahoittaa Opetushallitus.

Hanke on kaksivuotinen ja siinä tutkitaan, kokeillaan ja kehitetään erilaisia oppimisympäristöön liittyviä teknologioita ja kalusteita sekä kehitetään avoimien oppimisympäristöjen tarjoamia mahdollisuuksia oppimisessa ja opetuksessa. Toiminnan keskiössä ovat oppimisen vyöhykkeet, joiden määrittelyssä on pyritty tunnistamaan oppimisen kannalta tärkeitä oppimisympäristön ominaisuuksia ja huomioimaan suomalaisen opetus suunnitelman erityispiirteet. Tavoitteena on viedä oppimistilanne sille mahdollisimman otolliseen ympäristöön.

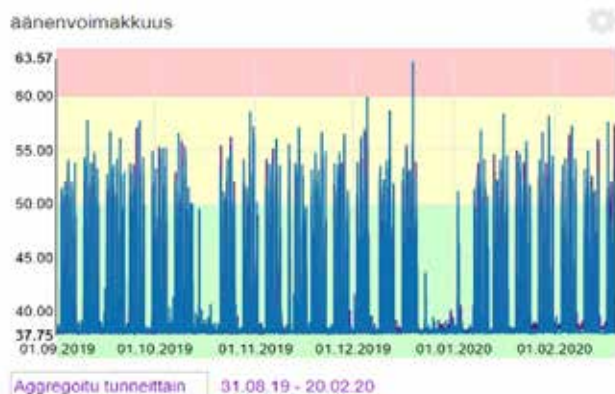
FCLab-hanke on kehittänyt koulusuunnitelun tueksi suomalaisen vyöhykemallin (<https://fclab.fi>)

Lukuvuoden painopisteenä oppimistilan sensoriteknologia

KAKS10ssa on kuluneen lukuvuoden ajan toteutettu pilottitutkimusta, jossa oppimistila on varustettu koulumaailmassa poikkeuksellisella sensoriteknologialla. Teknologia on mahdollistunut Martelan

kanssa tehtävän yhteistyön kautta. Vuoden 2019 alkupuolella KAKS10on asennettiin erilaisia sensoreita, jotka mittaavat oppimisympäristön ominaisuuksia (äänenvoimakkuus, hiilidioksidi, lämpötila, ilmankosteus, ilmanpaine jne.) sekä oppilaiden sijoittumista ja työpisteiden valintaa (lämpöjälki).

Pilottitutkimuksen tavoitteena on seurata oppilaiden työpisteiden valintaa silloin, kun he saavat päättää itse sijoittumisestaan. Toinen keskeinen tavoite on seurata oppimisympäristön ominaisuuksia, kuten äänenvoimakkuutta ja hiilidioksidin määrää. Liian kova meteli tai huono ilma tekevät keskittymisestä ja oppimisesta hankalaa, ellei peräti mahdotonta. Kevään koronavirusi keskeytti tutkimustoiminnan maaliskuussa, mutta työ jatkuu lähiopetuksen alkaessa.

Kaksio 56:ssa mitataan äänenvoimakkuutta ja ilmanlaatua erilaisilla sensoreilla.

Oppilaiden sijoittumista ja eri vyöhykkeiden käyttöä seurataan anonymisti ns. lämpöjäljen avulla.

Esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä kehitetään Norssin ja Mustanmetsän välillä

Norssin ja uusi Mustanmetsän yksikkö aloittavat esi- ja alkuopetuksen yhteistyön kehittämisen syksyllä 2020. Norssin ja Mustanmetsän yhteistyössä mahdollistetaan lisäksi tutkimus-, kokeilu- ja kehittämisympäristön rakentaminen parempien siirtymäkäytäntöjen kehittämiseksi. Tulevaa lukuvuotta 2020-2021 on suunniteltu yhteistyössä alkuopettajien, esiopettajien, yliopiston tutkijoiden ja Tampereen kaupungin toimijoiden välillä. Tulevaisuudessa myös opettajaksi opiskelevat saavat kokemusta esi- ja alkuopetuksen yhteistyöstä opetusharjoittelussa. Tavoitteena on vahvistaa yhtenäisiä tuen käytäntöjä esi- ja alkuopetuksessa, jotta lasten erilaisiin tarpeisiin voidaan vastata paremmin.

Uuden Mustanmetsän esiopetusryhmät ja koulun 1. ja 2.-luokat ovat tulevaisuudessa aktiivisesti yhteistyössä. Yhteistyössä painottuvat toiminnallisuus, tutkiminen ja kokeileminen. Ajoittain lapset toimivat erilaisissa pienryhmissä, joissa toimintaa eriytetään suunnitelmallisesti.

Toiminta perustuu perusopetuksen ja esiopetuksen opetussuunnitelmiin ja sitä suunnitellaan yhteistyös-

sä. Kehittäminen on vahvasti tutkimusperustaista ja olemme mukana kansainvälisessä InTrans (Inclusive transitions in early years) -tutkimushankkeessa, jota johtaa Suomessa prof. Kirsti Karila.

Mustanmetsän yksiköstä tulee yksi Tampereen yliopiston varhaiskasvatuksen kumppanuusverkoston kehittäjäyksiköistä, jolloin mukana yhteistyössä ovat lisäksi varhaiskasvatuksen opettajaksi opiskelevat. Uusi lukuvuosi polkaistaan käyntiin myös uusissa oppimisympäristöissä uuden alkuopetuksen siiven rakennuksen valmistuttua.

Joustavan esi- ja alkuopetuksen ja moniammatillisen yhteistyön teemasta julkaistiin viime vuonna 1.b-luokan opettajan Laura Rantavuoren väitöskirja (2019) Kohti relationaalista asiantuntijuutta joustavassa esi- ja alkuopetuksessa. Väitöstilaisuutta vietettiin syksyllä 2019 ja tilaisuuden jälkeen juhlittiin karonkassa ja mukana oli paljon Norssin opettajia. Kuulimme kauniita lauluesityksiä musikaalisten opettajien johdolla.

Karonkassa oli hauskaa! Sitä juhlittiin Villa Sofiassa.

Oppilaskuntatoiminta lukuvuonna 2019–2020

Alakoulun oppilaskunta

Alakoulun oppilaskunnan hallitus eli oppilasneuvosto on tänäkin lukuvuonna toiminut erittäin aktiivisesti niin omassa koulussa kuin myös koulun ulkopuolella. Kevään poikkeustilanne ja korona eivät nekaan pysäyttäneet oppilasneuvostotoimintaa, vaan toiminta sai uuden muodon, kun kokoukset muutettiin Zoomilla pidettäväksi etäkokouksiksi. Etäkokoukset onnistuivat mainiosti ja lopulta etäkokouksissa oli jopa enemmän osallistujia kuin kokouksissa lähiopetuksen aikana – tästä saatettiin siis oppia samalla työtapa, joka hyödyttää oppilaskuntatoimintaa myös jatkossa.

Omalla koululla oppilasneuvosto on lukuvuoden mittaan keskustellut välitunteihin, kouluviihtyvyyteen ja ruokailuun liittyvistä asioista, kokoontunut yhdessä yläkoulun oppilaskunnan hallituksen kanssa sekä järjestänyt tempauksia, kuten vappuhaas-

teen, jossa oppilaat haastettiin jakamaan hassuja vappukuvia. Melkein kaikki luokat saatiinkin lähtemään haasteeseen mukaan.

Norssin ulkopuolella oppilasneuvosto on osallistunut Multisillan alueellisen parlamentin ja Tampereen lasten parlamentin toimintaan. Multisillan alueellinen parlamentti eli MAP on Eteläisen Tampereen koulujen alueellinen parlamentti. Kokouksissa käsitellään lähialueen lapsia koskevia asioita ja koetetaan keksiä niihin ratkaisuja. Tampereen Lasten Parlamentti (TLP) puolestaan on koko Tampereen lasten parlamentti. TLP järjesti lukuvuoden aikana yhden suurkokouksen, johon myös meidän koulumme edustajat osallistuivat.

Vanhempainyhdistys Nekova

Tämä vuosi on ollut kaikille meille poikkeuksellinen, niin myös alakoulun vanhempainyhdistys Nekova ry:lle. Syksyllä hallituksen toimintaan saatiin mukaan muutama uusi aktiivi ja samalla vanhoja konkareita jäi pois. Toimintakauden kantavana ajatuksena on ollut koulumme kahden vanhempainyhdistyksen yhdistäminen koko koulun yhteiseksi toimijaksi, ja sitä työtä edelleen kovasti tehdään. Syksyn aikana onkin jo varmasti luvassa uutisia!

Syksyllä kerhoiltiin tanssin ja musiikin parissa ja keväällä käynnistyi supersuosion saavuttanut sirkuskerho. Kevään osalta viimeiset kerhokerrat jouduttiin perumaan koronan iskettyä toimintaan, mutta toivottavasti hyvin käynnistynyt yhteistyö Sorin Sirkuksen kanssa vielä tulevaisuudessa jatkuu. Kevään ponnistus on ollut yleensä Viinikan Vappu, joka sekin harmillisesti jäi tänä vuonna olosuhteiden pakosta väliin. Sen sijaan autoimme Normaalikoulun Tuki ry:tä vanhojen tanssien järjestämisessä lukion tokaluokkalaisille.

Olemme pyrkinneet olemaan aktiivisesti osana koulun arkea ja viemään viestiä koulun ja kotien välillä. Lukukausi päättyy tänäkin vuonna stipendeihin ja kuudennen luokansa päättävien kukittamiseen. Hieno perinne saa onneksi jatkua, vaikka maailmantilanne oli jo katkaista tärkeän ja koskettavan tavan muistaa alakoulunsa päättäviä.

Yläkoulun rehtorin tervehdys

Mitä näen, kun katson taaksepäin lukuvuoteen 2019–2020, ensimmäiseen yläkoulun rehtorivuoteeni?

Näen oppilaita opetusryhmissä, joissa viihdytään varsin hyvin, alansa asiantuntija-opettajia, jotka opettavat luokkia laaja-alaisesti ja toisaalta yksilön tarpeet huomioiden, tehden monenlaisia erityisjärjestelyitä oppimisen edistämiseksi. Näen nuorten ja aikuisten kokemusmaailmaa lisääviä matkoja, vierailuja ja tutustumiskäyn-
tejä, avointa ja kriittistä keskustelua, konfliktien rakentavaa ratkaisemista. Mukana vilahtaa kuvia reppuvuorista kulkemisen esteenä, sotkuisia WC-tiloja... Yhteisen hyvän toteuttaminen ei aina onnistu. Kuulen opettajan rauhoittavat sanat: ongelmat ratkeavat, kun kaikki saavat äänensä kuuluville.

Näen perinteisiä koulun juhlia, jaksotapah-
tumiin ja päivänavauksiin kokoontuneita oppilaita juhlasalin lattialla, vastuunottoa AV-laitteiden toimimisesta ja esityksistä – ihmisiä tuottamassa iloa toisille ja itselle. Aulassa on tanssittu ja leikitty, kiitos oppilaskunnan. Ysialueella on kuohunut.

Olemme eläneet erilaisten ja monenlaisten yksilöiden yhteisössä. Arvot, temperamentit, tavat ja toiveet vievät meitä toisinaan ristiriitoihin, ja toisaalta me erilaiset yksilöt erilaisine taitoinemme muodostamme vankan ja tukevan verkoston, jossa tuemme ja täydennämme toinen toistam-

me. Kuuluminen ja osallisuus ovat tärkeitä, mitä yhteisö voi jäsenilleen tuottaa. Kuulen myös oppilaiden arvostavan opettajien erilaisuutta. ”Odota rauhassa ja totuttele kunkin opettajan tyyliin”, ohjeisti oppilaskunnan hallituksen entinen puheenjohtaja tulevia 7.-luokkalaisiamme.

Lukuvuoden aikana on opiskeltu oppiaine- ja luokkatasorajat ylittäen, ja YK:n Agenda 2030 -teemoja on tutkittu ja harjoitettu käytännössä. On pohdittu vastuullista kuluttamista, terveyttä ja hyvinvointia sekä ilmastotekoja. Näen oppilaita niin Tarastenjärven jätekeskuksella, järven rannalla, päiväkotivierailulla kuin mindfulness-harjoituksissa.

Paljon hyvää jää toteuttamatta korona-rajoitusten takia. Paljon hyvää siirtyy ensi vuoden tavoitteiksi ja odotuksiksi.

Muistojen kuvat tuovat mieleeni Tampereen yliopiston arvot, jotka vahvistettiin syyskuussa

2019 ja jotka kirjoitin kalenteriini isoilla kirjaimilla. Opetuksemme ja yhteiselämämme on selvästi ollut avoimuuden, kriittisyyden, moninaisuuden, oppijälähtöisyyden, rohkeuden, sivistyksen ja vastuullisuuden arvojen mukaista. Mikäs sen osuvampaa, yliopiston koulu kun olemme!

Tiina Juutilainen
perusopetuksen apulaisrehtori,
yläkoulu

Unelmaluokka hajoaa kahdeksikymmeneksi-yhdeksi sirpaleeksi

Helmikuussa 2017 oli toisen kerran Norsin historiassa sirkusluokan pääsykokeet. Siellä me olimme, pieninä kuudesluokkalaisina. Pääsykokeista pääsivät läpi kaikki sirkusluokalle hakeneet, ja niin muodostui silloinen 7D-luokka, nykyinen 9D-luokka. Vuosien varrella luokkamme kokoonpano on hiukan muuttunut: jotkut ovat lähteneet pois ja uusiakin on tullut. Silti mahtava luokkahenkemme on säilynyt vuosien ajan. Edellinen sirkusluokka mainitsi vuosikirjatekstissään erityisimmäksi asiaksi kolmen vuoden ajalta harvinaisen hienon yhteishengen. Kun kyselimme luokaltamme, mikä on ollut paras asia sirkusluokalla, oli vastaus sama kuin viime vuonna; erittäin hyvä yhteishenki. Myös opettajamme ovat kiinnittäneet huomiota yhteishenkeemme ja kehu-neet meitä unelmaluokaksi.

Me haimme sirkusluokalle erinäisistä syistä: osa ei halunnut mennä omaan lähikouluunsa, osa halusi jatkaa harrastustaan kouluajalla, osa seurasi kavereitaan ja osasta sirkusluokka kuulos-ti kiinnostavalta – joillakin

saattoi olla useampi syistä. Erilaisista lähtökohdista huolimatta kaikilla oli yhteinen kiinnostuksen kohde: sirkustaide osana koulunkäyntiä. Tämä yhdistävä piirre on hionut meidät yhtenäiseksi, tiiviiksi ryhmäksi, jota saamme muistella vielä vuosien ajan.

Sirkustaiteen oppitunneilla on koettu monenlaisia tunteita, mutta yhdestä asiasta voimme olla varmoja: esiintymistaitomme ovat kehittyneet huomasti. Olemme luoneet kaksi täysipitkää esityskokonaisuutta, joita on esitetty niin koulun tapahtumissa kuin rehtorin syntymäpäivilläkin. Sirkus on taiteenlajina monipuolisimmasta päästä yhdistäen monia eri taidemuotoja, ja sen olemme oppineet näitä esityksiä kootessamme. Olemme saaneet taitoja, joita saamme hyödyntää elämässä vielä pitkään.

Vuosien varrella sirkusluokka on mahdollistanut meille monia asioita. Olemme saaneet nähdä upeita esityksiä ja esiintyneet myös itse. Yläkouluajamme oli tarkoitus huipentua sirkusopintoja tukevaan leirikouluun Berliinissä sekä sirkustaiteen päättötyöhön, mutta muuttunut maailmantilanne esti molemmat tapahtumat viime hetkellä. Vaikka pettymys olikin suuri, on sirkusluokalla opiskelu silti ollut kertakaikkisen upea kokemus, jota kukaan meistä tuskin vaihtaisi pois. Luokkalaisiamme haluamme kiittää näistä kolmesta vuodesta. Olette ihania. <3

*Inka Jämsen ja Inka Pekkola
valmistuvat sirkusluokkalaiset*

Exchanges for All

Olemme norssin yläkoululla viritelleet tämän lukuvuoden aikana kansainvälistä leiri yhteistyötä pohjoismaisten ja baltialaisten koulujen kesken. Meidän lisäksi mukana projektissa on kouluja Tanskasta, Ruotsista, Virosta, Latviasta ja Liettuasta. Yhteistyö on osa Exchanges for All & Nordplus Junior -projekteja. Kaikilla projektileireillä on taideteema, joka ilmenee mm. tanssin, sirkuksen ja musiikin keinoin.

Joukko 8.-luokkalaisia oli lähdössä toukokuussa 2020 leirille Viron Karksi-Nuiaan, mutta koronatilanne tietenkin perui matkan kaikkien osalta. Mikäli ensi lukuvuonna päästään matkustamaan, otetaan tämän kevään lähtijöihin toki ensisijaisesti yhteys. Luvassa on myös uusia leirejä, joille haetaan aina kulloisenkin vuoden 8.-luokkalaisista lähtijöitä. Tästä tiedotetaan hyvissä ajoin ennen leirien ajankohtia, mutta jos kiinnostusta löytyy edellämainittuihin taiteenaloihin, reissaamiseen ja tietenkin uusien kansainvälisten suhteiden muodostamiseen, laitathan tällaiselle leirille osallistumisen jo pohdintaan!

Opettaja eNorssi-verkoston ohjaajakoulutuksessa

Tänä lukuvuonna 14 aktiivista opettajaamme ovat yhdessä Helsingin normaalikoulujen opettajien kanssa suorittaneet eNorssin ohjausmoduuli II "Ohjauksen erilaisia muotoja" -koulutusta.

Koulutuksen järjestivät ohjaajakouluttajat Päivi Okkonen ja Terhi Maskonen Helsingin ja Viikin normaalkouluista sekä meiltä Tampereelta Pipsa Sassila ja Eija Niskanen. Koulutus jatkuu vielä syksyn eNorssi-seminaariin saakka. Kuvat ovat tammi-kuun koulutuspäivästä.

Kielten auskut Saksassa

Liebe Grüße aus Deutschland!

Helmikuun alussa kolme saksan pääaineopiskelijaa ja kaksi sivuaineopiskelijaa jätti lumisen Suomen taakseen ja suuntausi odottavin mielin kohti Saksan Lyypekiä. Osallistuimme Deutsche Auslands-gesellschaftin ja Flensburgin yliopiston järjestämään opetusharjoitteluvaihtoon ("Mini-Referendariat") Pohjois-Saksan Lyypekissä ja Flensburgissa. Lisäksemme ohjelmaan osallistui yksi norjalainen ja kuusi venäläistä opettajaopiskelijaa.

Harjoittelu alkoi avajaisviikolla sateises-sa Lyypekissä, jossa heti isäntäperheisiin majoittumisen jälkeen tapasimme muut harjoittelijat tutustumisillallisen merkeissä. Ensimmäisen illan tunnelma oli jännittävä, mutta lämpimän vastaanoton ansiosta jännitys katosi nopeasti. Viikkoon mahtui paljon nähtävää, kuten vierailu paikallisessa koulussa, retki linnastaan tunnettuun Schweriniin sekä useita mielenkiintoisia koulutukseen ja opettamiseen liittyviä seminaareja.

Sunnuntaina matkustimme junalla myrskyisään Flensburgiin, jossa uudet isäntäperheet odottivat meitä. Tarkoitus oli viettää kuusi ja puoli viikkoa flensburgilaissa kouluissa ja tutustua saksalaiseen kouluun. Meidät oli jaettu eri alakouluihin, joissa toimimme apuopen roolissa harjoitteluluokassa. Osa meistä oli sijoitettu saksa toisena kielenä -luokkaan ja osa seurasi "tavallisen" luokan arkea. Kouluissa nähtyä ja koettua käytiin läpi Flensburgin yliopistolla järjestetyissä seminaareissa ja koulutuksissa.

Tutustuimme koulujärjestelmään, joka poikkesi paljon tutusta suomalaisesta ja josta puuttui itsestäänselvyyksinä pitämiämme asioita, kuten lämmin koulu-

ruoka tai yhdeksänvuotinen, koko maalle yhteinen peruskoulu. Saksassa nimittäin koululaiset söivät päivän aikana kotoaan tuomansa aamupalan, ja jo neljännen luokan jälkeen oppilaat valitsevat seuraavan koulutyyppin, jossa jatkavat koulunkäyntiä. Kouluissa ja koulujärjestelmissä on myös eroja osavaltioittain! Näkemästämme opetuksesta jäi kuitenkin mieleen paljon hyviä käytännön vinkkejä, jotka tulevat varmasti käyttöön myös omassa opetuksessa.

Myös Flensburgissa meille oli järjestetty monipuolista ohjelmaa koulupäivien rinnalle. Pääsimme muun muassa vierailemaan flensburgilaiseen panimoon, kannustamaan paikallista joukkuetta käsipallo-ottelussa ja vierailemaan Kielin eduskuntatalossa. Järjestetyn ohjelman lisäksi vapaa-ajalla riitti aktiviteetteja, sillä osa isäntäperheistä tutustutti mei-

tä innokkaasti eri nähtävyyksiin ja saksalaiseen kulttuuriin. Teimme päiväretkiä eri kaupunkeihin, luontokohteisiin ja Tanskankin puolelle.

Vaihto Saksassa oli jatkuvasta sateesta ja toistuvista bussilakoista huolimatta ikimuistoinen ja opettavainen. Saimme paljon uusia näkökulmia tulevaisuuden opetustyöhön ja pääsimme vahvistamaan kielitaitoamme. Flensburgissa koulut suljettiin koronaviruksen takia maaliskuun puolivälissä, minkä vuoksi palasimme Suomeen puolitoista viikkoa etuajassa. Tästä huolimatta olemme kaikki enemmän kuin tyytyväisiä päätökseen osallistua harjoitteluun Saksassa. Super!

Opetusharjoittelija poikkeustilassa

Opetusharjoittelijalle etäopetukseen siirtyminen oli mielenkiintoinen haaste. Kun opetuskokemuksista ei perinteisessä luokkahuoneympäristössäkään ole mahdollisesti tuntunut ajatus luokan ohjaamisesta etänä aluksi entistäkin vaativammalta. Suurin haaste syntyi vuorovaikutuksen vähäisyydestä: se tuntui riittämättömältä siitä huolimatta, että oppilaisiin voitiin ottaa videoyhteys ja vuoropuhelua oli mahdollista toteuttaa kokoushuoneen chatin tai mikrofonin kautta. Oma haasteensa oli myös tekniikan hallinta. Aluksi tuntui, että opetustilanne muuttuu etäopetuksen myötä liikaa. Tekniikka mahdollisti kuitenkin tarvittavan määrän työtapoja opetuksen tavoitteiden saavuttamiseen.

Mahdollisuus nähdä koulun arkea poikkeustilanteen aikana oli ainutlaatuinen kokemus. Tilanne vaati kokeilunhalua ja joustavuutta jokaiselta osapuolelta. Oli hienoa nähdä, miten nopeasti koko koulu siirtyi etäopetukseen ja otti haltuun tarvittavat verkkoympäristöt. Uskon, että nyt pakon edessä koetusta etäopetuksesta saatiin paljon – jos harmia niin hyvääkin. Ainakin omalla kohdallani luottamus oppilaiden oma-aloitteisuuteen ja omiin tekniikkataitoihini kasvoi.

Alina Kaipainen, aineenopettajaharjoittelija (ÄI)

Tampereen yliopiston normaalikoulun neuvottelukunta 2019–2021

Jäsenet (ja varajäsenet)

Huoltajien edustajat

Susanna Blomqvist
(Hanna-Leena Rautaoja)
Sari Kuningas
(Sanna Paatsjoki)
Raija Poikela
(Elina Outinen)
Johanna Ruoranen
(Heli Turunen)

Sorin Sirkuksen edustaja

Merja Koskiniemi, rehtori
(Taina Kopra, sirkustirehtööri)

Tampereen kaupungin edustaja

Ville Raatikainen, vastaava rehtori
(Tanja Moisala, palvelupäällikkö)

Kasvatustieteiden ja kulttuurin tiedekunnan edustajat

Miia Collanus, yliopisto-opettaja
(Minna Mäkihönko, yliopistonlehtori)
Jussi Hanska, yliopistonlehtori
(Kaisa Rättyä, yliopistonlehtori)

Normaalikoulun opettajien edustajat

Kirsi Aaltonen-Kiianmies, pt. tuntiop.)
(Heli Rantamäki, lehtori)
Eija Niskanen, lehtori
(Juha Järvinen, lehtori)
Sami Vartiainen, lehtori
(Nina Sipilä, lehtori)

Esittelijä

Vesa Toivonen, johtava rehtori

Muut läsnäolo- ja puheoikeutetut

Päivi Pahta, dekaani
Lukion opiskelijakunnan edustaja
Perusopetuksen opiskelijakunnan edustaja

Oppilaskunnan etä- ja lähivaikuttamista Norssissa

Yläkoulun oppilaskunnan hallituksen toiminnan teemoina ovat tänä vuonna olleet ”norssiyhteisön” ylläpitäminen ja kehittäminen. Toki oppilaskunta on ollut mukana kehittämässä koko koulun yhteistä lukuvuoden teemaa ”kestävä kehitys”.

”Norssiyhteisö” on mielestäni tärkeä osa meidän oppilaiden koulunkäyntiä ja tuo paljon väriä koulumme arkeen.

Norssiyhteisöstämme ovat esimerkiksi oppilaskunnan hallituksen järjestämät tanssivälitunnit. Ne keräsivät joka kerta ison määrän oppilaita eri luokkasteilta tanssimaan yhdessä hyvässä hengessä taitotasosta riippumatta. Tanssivälitunteja järjestettiin joka toinen viikko. Itse olen aina ollut mikserin takana ja saanut mahtavan tilaisuuden päästä katsomaan tanssijoiden hymyjä, mutta välillä on itsekin tullut hypähtyä mukaan tanssimaan (ja ei puhuta siitä taitotasosta mitään). Hallitus järjesti myös muita tapahtumia kuten välituntisin tuolileikkiä vuorotellen tanssien kanssa. Leikki keräsi yhtä lailla ylä- kuin alakoululaisiakin. Nenäpäivätapahtumassa keräsimme rahaa hyväntekeväisyyteen.

Yläkoulun oppilaskunta järjesti myös lukuvuoden alussa perinteisen nälkäpäivän keräyksen yhteistyössä SPR:n kanssa.

Oppilaskunnan hallitus on tällä kaudella alkanut kehittää toimintaansa. Olemme

suunnitelleet oppilaskunnan johtosäännön uudistusta tarkoituksenamme edistää kouludemokratiaa ja vahvistaa kaikkien oppilaiden mahdollisuuksia vaikuttaa koulussamme.

Hallitus on kokoustanut aktiivisesti ja saanut äänensä kuuluviin niin koulussa kuin koko kaupunginkin tasolla Tampereen nuorisovaltuuston kautta. Vaikuttamisessa olimme viimeksi mukana vielä toukokuussa, kun koulumme 9.-luokkalaiset osallistuivat Tampereen nuorisovaltuuston ja nuorisotoimen järjestämään Vai-kuta –päivään, joka tällä kertaa toteutettiin etänä. Syksyllä pidimme Koikkarin nuorisotalolla oppilaskunnan järjestämän discon syysloman avauksen kunniaksi yhteistyössä kaupungin nuorisotoimen kanssa.

Korona-aika sekoitti toimintamme ja pakotti hallituksen etsimään uusia toimintatapoja, kuten etäkokoukset, etävälituntitoiminta ja virtuaalinen jaksotapahtuma.

Poikkeusaikana oppilaskunnan hallitus toi oppilaiden mielipiteet kuuluville etäopetuksesta ja korona-ajasta esittämällä palautetta opettajakokouksissa. Yhteistyö oppilaskunnan hallituksen ja koulun muun henkilökunnan kanssa on toiminut myös poikkeusoloissa hyvin – kiitos siitä kaikille. Samoin yhteistyö Norssin eri kouluasteiden ja maamme muiden harjoittelukoulujen kanssa.

Oppilaskunnan jäsenet ovat toimineet myös erilaisissa edustustehtävissä mm. kun esiteltä yläkoulu tuleville 7.-luokkalaisille sekä opettajien apuna ruokavalvonassa tilanteissa, kun keittola tarvinnut esimerkiksi apua jälkiruuan jakamisessa.

Tämä on ollut hyvin kiinnostava ja varmasti erilainen vuosi, mutta hyvin olemme selvinneet. Lopetan tämän tekstin oppilaskunnan tunnuslauseeseen: ”Yhdessä me ollaan norssi!”

*Antti Järvelä
oppilaskunnan hallituksen pj*

Mielenkiintoinen etäopiskelu

Mielestäni etäopiskelu oli todella mielenkiintoinen kokemus ja tuntuu upealta ajatella näiden aikojen pääsevän vielä historian kirjoihin.

Päivät tuntuivat samalta ja viikot soljuvat eteenpäin nopeasti. Ensin luulin, että tässähän ihan kuolee ajan paljouteen. Kavereita ei näe joka päivä ja elämä pysähtyy kahdeksi kuukaudeksi! Koulun etäopetukseen vaihtumisen lisäksi kaikki muutkin kalenterin tapahtumat pyyhkiytyivät pois.

Uuteen tilanteeseen tottuikin äkkiä, mutta aloin jo vähän kaivata vanhaa ja olisi ollut kiva päästä aikaisemmin kouluun kuin vain kahdeksi viikoksi. Nyt ymmärrän, kuinka koulun aikataulut ja niiden päälle läksyt vievät normaalissa arjessa aikamme. On kuitenkin hyvä, että jokainen päivä lähtee varmasti käyntiin, kun raahautuu kouluun. Minulle etäopiskelu on ollut ihan helppoa. Olen saanut keskittyä tehtäviin ehkäpä paremminkin kuin

koulussa. Etenkin niihin, joita kuuluukin tehdä itsekseen mm. matikan tehtävät ja esitelmät. On ollut kiva, kun kaikki koulujutut on saanut tehtyä omaan tahtiin ja olen saanut tehdä koulujuttuja auringossa juuri silloin kun huvittaa.

Perhe on välillä käynyt rasittavaksi, kun on tottunut siihen, että koulupäivän aikana saa nauttia vain kavereiden seurasta. Nyt ei nähnyt "livenä", kuka puuhasi mitään tunnilla ja kuka kertoi välkillä jotain mielenkiintoista. Oli ihanaa, kun sai herätä myöhemmin tai tehdä muita juttuja, vaikka käydä aamukävelyllä, ja kuitenkin ehti ensimmäiselle etätunnille. En rehellisesti ole varma kumpi sitten lopulta on parempi, etä- vai lähiopetus?

Opettajista on nähnyt aivan uuden puolen. Osa opettajista on mahtavia etäopettajia, mutta osan tunnit olivat vaikeampia kuin koulussa tai opettajasta ei kuulunut paljoa mitään. Kaipasin eniten yhteisiä liikuntatunteja sekä välitunteja. Oli onni, että käytössämme oli Teams-palvelu eikä olla vuodessa -86. Mielialaa nosti nähdä opettajien kasvot ja kuulla kuulumiset tunnin alussa. Sain isän lomautusviikolla käyttää hänen siistiä telakallista etätyöpistettänsä. Aivan kuin olisi oikeissa töissä!

Kotona tietokoneen kanssa opiskelusta on taatusti apua tulevaisuudessa, samoin laitteiden käytöstä, ajan suunnittelemisesta sekä itsenäisestä työskentelystä. Ehkäpä näitä työmuotoja voisi hyödyntää edes osittain jatkossakin? Jos minulta kysyttäisiin, voisin ottaa ainakin päivän viikosta, jolloin olisi etäopetusta. Olisihan se kivaa vaihtelua.

Anna Rajala 8A

Kouluoppaana kansainvälisille vieraille

Vuonna 2014 englanninopettajamme kääntyi kahden pienen neljäsluokkalaisen puoleen pyytäen ohjausta ja opastusta koululle tuleville ulkomaalaisille vierailijoille keltaisen koulumme sisällä kulkemiseen. Silloin ei vielä tiedetty, että näistä aluksi vain muutamasta opastuksesta kasvaisi koko peruskoulun kokoista toimintaa, joka tarjoaisi joka vuosi entistä useammalle oppilaalle mahdollisuuksia päästä harjoittamaan kielitaitoaan sekä ennen kaikkea kokemaan uusia ja erilaisia kulttuureja.

Olemme päässeet kohtaamaan uusia ihmisiä ympäri maailmaa, useilta eri mantereilta aina Etelä- ja Pohjois-Amerikasta Afrikkaan ja Aasiaan. Kouluopastointi on tuonut meille monelle valopilkkua ja harmaan arjen keskelle ja kehittänyt meitä paremmiksi kielienosaajiksi kuin olisimme itse edes osanneet arvata. Aikoinaan pieneltä tuntunut vastaus opettajan Wilma-viestiin on tuonut elämään toinen toistaan ikimuistoisempia kohtauksia, kun normaaliilta tuntuva koulujärjestelmämme ja arkemme on jokaista vierailijaryhmää jaksanut ihasuttaa ja hämmästyttää.

Kaikkein eniten toiminta on kuitenkin kasvattanut. Muiden maiden koulujärjestelmistä oppiminen ja omastamme kertominen on luonut ainutlaatuista perspektiiviä asemaamme maailmassa ja suomalaisen koulutuksen ainutlaatuisuuteen. Perspektiivi on tuonut arvostusta jokapäiväiseen arkeemme, ja ymmärrystä koulun, ihmisoikeuksien ja tasa-arvon merkityksestä on kertynyt huimasti. Uudet kulttuurit, erilaiset ihmiset ja uudet kielet ovat avanneet silmiämme ennennäkemättömällä tavalla ja antaneet jokaiselle meistä kouluoppaista korvaamatonta maailmantuntemusta oppikirjojen ulkopuolelta.

Työ ei myöskään ole koskaan jäänyt opettajilta huomiotta, minkä lisäksi se on palkinnut itsessään päästessämme kertomaan itsellemme tärkeistä asioista niistä aidosti kiinnostuneille korville. Luotto ja usko opettajilta meidän oppaiden taitoihin on myös sulattanut sydäntä ja antanut itsevarmuutta kielten puhumiseen ja saa vielä tulevaisuudessakin suumme auki kohdatessamme ihmisiä maailmalla.

Tulemme kaipaamaan ja muistamaan tätä kaikkea lämmöllä vielä vuosienkin päästä, eikä sen taakse jättäminen tee lähdistä helppoa. Kouluopastointia on todella yksi Norssin arjen monista helmistä.

Maria Markkula 9D
Kouluopas 2014-2020

Oppilaskunnan hallitus, yläkoulu 2019–2020

Pj Antti Järvelä (9a)
varapj Janna Reinikainen (7b)
siht. Sakia Omar (9b)

Jäsenet: Martta Päivärinta, Edith Aho, Netta Särkilampi, Venla Taubert, Anna Rajala, Riina Karhe, Lumi Reiman, Emil Pohjolainen, Teemu Toivonen, Atilla Abdulkadir, Reeta Kivinen, Julia Liуска

Tampereen normaalikoulun tuki ry Toimintakertomus lukukausi 2019–2020

Tampereen normaalikoulun Tuki ry eli Norssin Tuki on Tampereen yliopiston normaalikoulun yläkoulun ja lukion oppilaiden ja opiskelijoiden kotien ja koulun välinen yhdyslinkki. Norssin Tuen tavoitteena on lisätä yhteisöllisyyttä oppijoiden, opettajien ja muun henkilökunnan sekä huoltajien kesken. Yhdistyksen toiminnan tarkoituksena on osallistua koulun viihtyisyyden kehittämiseen ja koulun toiminnan tukemiseen.

Norssin Tuen toiminta on verrattavissa vanhempain-yhdistystoimintaan. Yhdistys toimii vapaaehtoisvoimin. Kaikki oppilaiden ja opiskelijoiden vanhemmat ja huoltajat ovat tervetulleita mukaan toimintaan. Tampereen normaalikoulun Tuki ry on perustettu vuonna 1964.

Tuen hallitukseen lukuvuonna 2019–2020 kuuluivat: Johanna Ruoranen, Heli Turunen, Sanna Paatsjoki, Sari Kuningas, Niina Rissanen sekä opettajajäsenenä Kirsi Aaltonen-Kiianmies.

Joulukuussa 2019 tuki järjesti yhdessä Koivistonkylän nuorisokeskuksen ja Tampereen kaupungin kulttuuripalvelujen kanssa perheille suunnatun joulutapahtuman. Joulutapahtumassa luokat pitivät myyntikokujaan koulun juhlasalissa, tuki myi kahvibuffetissa kahvia ja joululeivonnaisia, Koivistonkylän nuorisotyöllä oli ongintapiste ja nuorisolle oli somepiste. Illan pääesiintyjänä oli Jore Marjaranta. Helmikuussa 2020 yhdistys järjesti vanhojen tanssien kahvituksen.

Lukuvuonna 2019–2020 yhdistys jakoi stipendejä koulumenestykseen pohjautuen sekä kukitti yhdeksäsluokkalaiset.

Yhdistyksen toiminnan tiedottamiseen käytettiin mm. Wilmaa, Norssi-infoa, koulun verkkosivuja sekä hallituksen sähköpostirinkiä.

Yhdistys keräsi varoja jäsenmaksuilla ja kahvitarjoiluilla. Kertyneet tuotot käytettiin oppilaiden stipendeihin, opintojen ja harrastus- ja virkistystoiminnan tukemiseen.

*Biologian leirikoulua
sirkusluokka 8E:n tyyliin.*

Lukion lukuvuosi

– perinteitä, yhteisöllisyyttä ja uusia tuulia

Kun elokuussa aloitimme tätä lukuvuotta, kävimme läpi uuden korkeakoulu-yhteisön tuni-tunnuksiin ja laajempiin digitaalisiin palveluihin siirtymisen, suunnittelimme lukion uuden opetus-suunnitelman valmistelua sekä lukuvuoden 2019–2020 teeman ”Vastuulliset valinnat ja kuluttaminen” konkretisoitua.

Uudet syksyllä 2019 opetuksen työkaluiksi saadut ympäristöt nousivat myöhemmin keväällä ennakoimattomaan arvoon etäopetuksessa, mutta hyötyä niistä oli myös jo normaaliolosuhteissa, kun opiskelijoiden jo pitkään käyttämiä eri alustoja ja digitaalisia oppimisympäristöjä saatiin keskitetyksi ja yhdenmukaistetuksi.

Lukuvuoden teema ”Vastuulliset valinnat ja kuluttaminen” on näkynyt lukiolamme oman arjen valintojen pohdinnalla, keväällä toteutetuissa Agenda 2030 -teemaisilla eri oppiaineita yhdistävillä opetusharjoittelun linkitetyillä opetuskokeiluilla sekä yhtenä esimerkkinä myös perinteisen opiskelijavaihtoviikon Eurooppa-viikon lentomatkojen hiilijalanjäljen kompensoinnilla. Lukuvuoden teemaan istui hyvin myös tänä vuonna pilotoitu teemaopintokurssi ”Faktoja ilmastonmuutoksesta ja ympäristöstä”. Seuraavana lukuvuonna jatkamme keskeisen kehityksen tematiikan parissa.

Lukiomme perinteiset Eurooppa-viikot toteutettiin Erasmus+-hankkeen puitteissa syksyllä ja alkukeväästä onnistuneesti, ja yli 30-vuotinen yhteistyömme

Italian, Unkarin, Saksan ja Puolan partnerikoulujemme kanssa jatkuu jälleen ensi lukuvuonna. Ensi vuonna lähes 50 opiskelijallamme on taas mahdollisuus lähteä vaihtoviikolle tai toimia maajoittajana saapuville opiskelijoillemme, jos vain maailman tilanne näin sallii. Tämän lukuvuoden olemme myös saaneet tutustua meillä opiskeleeseen italialaiseen vaihto-opiskelijaan Leda Cividinoon.

Ylioppilaskokeet ovat vuosittain sekä kokeisiin osallistuville kokelaille että lukion henkilöstölle tärkeä, vastuullinen ja melko työläskin ponnistus. Syksyn ylioppilaskirjoitusten järjestelyt ja kokeet sujuivat rutiininomaisesti ilman ongelmia. Eniten valtakunnallista kohua aiheutti tuolloin lähinnä matematiikan ylioppilaskokeessa ollut kysymys kuorolauluesityksen kestosta. Tuolloin emme vielä osanneet aavistaa, millaiset poikkeusjärjestelyt ja muutokset kevään ylioppilastutkinnon kokeissa olisivatkaan edessä koronaepidemian leviämisen hillitsemiseksi. Kevään ylioppilastutkinnon kokeissa poikkeusolosuhteet aiheuttivat lopulta sen, että kahden viimeisen viikon kokeet vietiin valtakunnallisesti läpi viikossa, hygieniaohteita ja laitteiden desinfiointia tehostettiin ja kokelaita jaettiin useampiin tiloihin riittävän väljyyden mahdollistamiseksi. Ylioppilaskokeiden ns. turboviikosta selvittiin kunnialla ja onnistuneesti, mutta jaksaminen oli varmasti koetuksella sekä kokelailla että koejärjestelyihin osallistuvalla henkilöstöllä.

Lukuvuoden aikana koetut yhteiset juhlat ja tapahtumat syksyn itsenäisyysjuhlan, joulujuhlan, vanhojenpäivän ja penkkareiden osalta ehdimme juhlia yhteisönä yhdessä normaaliin tapaan. Syyslukukauden päättäneessä lukion joulujuhlassa oli lämmin tunnelma ja auditoriotilassa pystyi aistimaan ilon ja yhteisen tekemisen. Edelleen aika ajoin lämmöllä olemme opettajien kanssa muistelleet, kuinka koko lukio takarivin väkeä myöten lauloi yhdessä perinteisiä joululauluja ja pelasi yhdessä valmisteltua jouluvissaa. Tavallinen yliopiston auditorio muuttui lämminkiseksi joulujuhlatilaksi. Ihmiset ja yhteinen yhdistävä

kokemus tekivät juhlasta juhlan, vaikka puitteet olivatkin arkiset. Toivottavasti voimme tavoittaa myös etäjuhlan aikana näin keväällä saman lämminkisyyden ja yhteenkuuluvuuden tunteen edes josakin määrin.

Etätöön ja etäopetuksen aika on opiskelijoille tehdyn kyselyn pohjalta ollut osin jaksamiselle haasteellista, mutta osa on myös pitänyt etäopetusjakson vapauttamasta ajasta, kun koulumatkat ja siirtymät opetustilojen välillä ovat jääneet pois. Vaikka etäopetuskin on sujunut hyvin ja se saatiin nopeasti käyntiin lukujärjestyksenmukaisessa rytmisessä videoyhteyksin, on tavanomaisen kasvokkaisen vuorovaikutuksen tarve niin opiskelijoiden kuin henkilöstönkin puolelta ollut jo kaivattua. Toivottavasti pääsemme syksyllä kohti normaaliolosuhteita, poikkeusolojen kasvattaman resilienssin vahvistamina ja toisaalta kesän jälkeen virkistyneinä.

Haluan kiittää koko lukion henkilöstöä lukuvuoden työstä, jota on jälleen tehty ammattitaidolla, kehittäväällä otteella ja ennen kaikkea sydämellä. Myös jokaisen opiskelijamme ja kevään ylioppilaan on syytä olla ylpeä tehdystä työstä ja lukuvuoden aikana oppimastaan. Poikkeusoloissakin jokainen on varmasti tehnyt parhaansa. Kiitos myös vanhemmille ja yhteistyökumppaneillemme hyvin sujuneesta yhteistyöstä yhteisen tavoitteemme eteen, nuorten kasvun ja oppimisen parhaaksi.

Toivotan jokaiselle rentouttavaa kesää itselle mieluisten puuhien parissa ja läheisten kanssa!

Heidi Östring
lukion rehtori

Kevään 2020 ylioppilaskirjoitukset poikkeuksellisissa olosuhteissa

Ylioppilaskirjoitukset aiheuttavat jännitystä niin kokeilailta kuin kokeita järjestävissä lukioissa. Tänä keväänä ylioppilaskirjoitussalien ilmassa on leijunut jännityksen lisäksi tuhti käsidesin haju. Ylioppilaskirjoitukset alkoivat ohjelman mukaisesti äidinkielen lukutaidon kokeella maanantaina 9.3. Lisäjännitystä aiheutti uudenlainen koronavirus, joka oli levinnyt niin maailmalla kuin Suomessa nopeasti maaliskuun alkuun mennessä.

Covid-19-virus muutti kevään ylioppilaskirjoitusten käytäntöjä ja aikataulua ensimmäisen koeviikon kuluessa. Jokaista opiskelijaa ja kokeen valvojaa kehoitettiin kiinnittämään erityistä huomiota. Viikon edetessä ja tautitilanteen heikentyessä, saimme uusia ohjeita lisää. Uuden ohjeen mukaan ulkomailta alle 14 vuorokautta sitten palanneita, kuumeesta, yskästä tai hengenahdistuksesta kärsiviä ei saanut ottaa ylioppilaskirjoituksiin. Eväiden ja omien tietokoneiden tarkastus tehtiin siten, että valvoja ei koske käsin kokeilaiden tavaroihin. Tietokoneita ja hiiriä pyyhittiin desinfioivilla lapuilla ennen kokeiden alkua.

Ylioppilastutkintolautakunta ja opetus- ja kulttuuriministeriö tekivät perjantaina 13.3. päätöksen, että ylioppilaskirjoitusten reaalikokeita aikaistetaan viikolla. Näin ollen joillakin kokeilailla saattoi olla ylioppilaskirjoitukset viitenä päivänä peräkkäin. Tavoitteena oli turvata ylioppilaskokeiden järjestäminen, jotta kokeilaat saisivat tutkintonsa suoritetuksi suunnitellussa ajassa.

Kevään 2020 ylioppilailta poikkeuksellinen tilanne ja jatkuvat muutokset vaativat paljon joustavaa asennetta ja muutosten sietämistä sekä tsemppaamista vaativissa tilanteissa. Ylioppilaskirjoitusten tiivistäminen vähensi kokeilaiden valmistautumisaikaa ja aiheutti lisästressiä muutenkin paineisiin päiviin. Samalla koulussa täytyi miettiä uudelleen kokeissa käytettävät tilat ja valvontavuorot. Tavoitteena oli vähentää kontakteja, joten valvojat pyrittiin mahdollisuuksien mukaan sijoittamaan valvomaan vain tietyssä tilassa. Opiskelijoiden keskinäisiä kontakteja rajoitettiin mm. ohjeistamalla heidät saapumaan kouluun vain kirjoitusten ajaksi. Kouluun ei saanut jäädä porukalla purkamaan päivän kirjoituksen tuntoja, vaan opiskelijoiden oli suunnattava kohti kotia.

Voidaan arvioida, että kevään 2020 ylioppilaskokeet saatiin järjestettyä onnistuneesti. Henkilökohtaisella tasolla poikkeusolosuhteet ovat vaikuttaneet nuorten ylioppilaskirjoitussuunnitelmiin ja niiden toteuttamiseen. Jonkun täytyy miettiä kokeiden rytmitys uudelleen omalta kohdalta. Monet kokeilaat miettivät kirjoitusten aikaan huolestuneina, kuinka aikataulun aikaistaminen vaikuttaa heidän koetuloksiinsa. Onko mahdollista, että pisterajat voisivat laskea ja miten mahdolliset pisteet vaikuttavat jatko-opintojen hakuprosessiin? Usea mietti, että haluaisi uusia jonkin kirjoittamansa kokeen syksyllä.

Aulikki Leisku-Johansson

Lukiolla työistetään uutta opetussuunnitelmaa (LOPS2021)

Norssin lukion opetussuunnitelmaprosessi LOPS2021 lähti suunnitellusti liikkeelle syksyllä 2019 sekä omassa lukiossamme paikallisesti että lukiomme Pirkanmaan seutukunnan kanssa tekemässä yhteistyössä.

Lukiomme kulttuurissa on ollut jo useana vuonna tärkeänä painotuksena kaikkien osallisuus yhteisen toiminnan suunnitteluun ja lukion kehittämiseen. Niinpä opiskelijat otettiin mukaan myös LOPS-prosessiin alusta alkaen erilaisin kyselyin ja työpajoin, mm. lukiomme arvopohjan, laaja-alaisen osaamisen konkretisoinnin, koulupäivän ja oppituntien aikataulujen, opiskeluhyvinvoinnin edistämisen, ryhmänohjauksen kehittämisen, korkeakoulu- ja työelämäyhteistyön kehittämisen sekä oppiainerajat ylittävien

elementtien pohdintaan. Vaikka uusi opetussuunnitelma tuleekin käyttöön vasta 1.8.2021 lukio-opintonsa aloittaville, ovat nykyiset opiskelijamme osallistuneet erinomaisen aktiivisesti opetussuunnitelmaprosessin eri vaiheisiin myös etäopetuksen aikana. Myös Norssin perusasteen 8.-luokkalaisten osallistuivat LOPS-työhön kevään aikana tulevana 2. asteen opiskelijapolvena.

Lukion uusi opetussuunnitelma painottaa aiempaa enemmän mm. hyvinvoinnin ja kestävä kehityksen huomiointia, korkeakoulu- ja työelämäyhteistyön sekä kansainvälisyyden vahvistamista, henkilökohtaisen opintosuunnitelman ja ohjauksen tärkeyttä sekä laaja-alaista osaamista. Se myös mahdollistaa rakenteellisesti vahvemmin eri oppiaineiden ja opintojaksojen välisen yhteistyön. Useimmat uuden opetussuunnitelman painotukset ovat toteutuneet lukiomme toiminnassa jo nykyiselläänkin, mutta pyrimme edelleen kehittämään ja tarkastelemaan toimintaamme kaikilla osa-alueilla.

Opetussuunnitelmatyö jatkuu vielä aktiivisesti syksyn 2020 aikana, jolloin myös huoltajat ja eri sidosryhmät otetaan prosessiin mukaan vahvemmin.

*Tampereen lukioiden välisessä turnauksessa norssin pojat sijoittautuivat pronssille. Yhtään otte-
lua ei hävitty mutta finaalista pudottiin maalierolla. Toimitus onnittelee hienosta sijoituksesta!*

Business Norssissa voit oppia ja haastaa itseäsi monin tavoin

BN-linjalta valmistuva Niki Nurmi on ehtinyt osallistua moniin lukiolaisille suunnattuihin kilpailuihin ja toimintaan. Ensimmäisenä lukuvuonna Niki sai kunniamaininnan valtakunnallisesta Yritys Hyvä -kilpailusta, johon hän osallistui Yrittäjät kohtaavat Suomessa monia ongelmia -esseellä.

Joulukuussa 2018 Niki osallistui yhdessä 20 BN-linjalaisen kanssa Euroscolaan Strasbourgissa. Hänen ”päivä meppinä” huipentui Nuoret ja työllisyys -valiokunnan puheenjohtajuuteen.

Niki kertoi, ettei ollut ainoa halukas puheenjohtajaksi, vaan EU-nuorista koostuvassa valiokunnassa piti äänestää kymmenestä ehdokkaasta. ”Onnistuin vakuuttamaan muut ja pääsin tehtä-

vään. Rooliin hakeminen vaati rohkeutta, koska en ollut ennen tehnyt vastaavaa.”

Abiturienttina Niki osallistui valtakunnalliseen Talousguru 2020 -kilpailuun ja pääsi finaaliin Helsinkiin, jonne valittiin vain 14 alkukisassa parhaiten menestynyttä. Niki totesi, että osallistuminen tuntui luontevalta, koska talous kiinnostaa ja menestyminen tuntui hyvältä. ”Se lisää itseluottamusta ja auttaa ymmärtämään, missä oma taso menee. Talousguru-finaalipaikasta sain jatko-opiskelupaikan Helsingin yliopiston taloustieteissä ja mahdollisuuden päästä tutustumaan finanssialan vaikuttajiin.”

Arvioidessaan erilaisia oppimiskokemuksia Niki totesi, että Euroscola-ryhmän puheenjohtajuus oli palkitseva ja vaati eniten harkintaa. ”Olisin varmasti katunut, jos en olisi näin tehnyt: 500 ihmisen edessä englanniksi puhuminen kehitti itseä monellakin tapaa.”

Niki antaakin vinkin nuoremmille norssilaisille: Menkää ja kokeilkaa!

Teksti ja kuva Eija Niskanen

*Talousguru 2020 finalistit 26.2.2020,
Niki Nurmi kolmas vasemmalta.*

Ensimmäisen ja toisen vuosikurssin BN-linjalaisia työskentelemässä kansallisessa Yrittäjänpäivässä 5.9.2019 Mediapoliksessa. Nuoret pitivät alueen neljäsluokkalaisille toiminnallista pistettä, jossa ideoitiin uusia käyttötarkoituksia esineille.

Toisen vuosikurssin BN-opiskelijat osallistuivat Pörssisäätiön järjestämään Pörssi-iltaan marraskuussa.

Kymmenen toisen vuosikurssin SLUSH-tapahtumaan lukiolaisille jälkeen. Nuoret saivat harjoitella tulevaisuuden työelämätaitoja.

NY-yritykset 2019–2020 Normaalikoulun lukiossa

NY-yritys nimeltä Parjacora NY valmistaa persoonallisia laskuvarjorannekkeita.

Alkujaan laskuvarjonarannekkeita ovat hyödyntäneet muun muassa metsässä retkeilijät. Punotun rannekkeen pystyy purkamaan pitkäksi naruksi ja käyttää vaikkapa teltan pystyttämiseen tai tavaralastin kiinnitykseen niin sanotussa hätätilanteessa.

Mainostoimisto Manse NY tarjoaa graafista suunnittelua erilaisiin tarkoituksiin, esimerkiksi apua kotisivujen tai logon suunnitteluun.

Tammer-Help NY puolestaan tarjoaa apu- ja korjauspalveluita tietokoneiden ja muiden vastaavien laitteiden käyttöön erityisesti vanhuksille. Muillekin ikäryhmille apua tarjotaan.

Virtasen auto NY tarjoaa mm. auton siistimispalveluja. Kyseinen yritys on keskittynyt sesonkiaikana auton renkaiden vaihtamiseen.

Vintores NY tarjoaa testauspalveluja pelienkehittäjille.

opiskelijaa pääsi tutustumaan
le suunnatun TAKEOFF-päivän
la kansainvälisissä pienryhmissä

Norssin opiskelijoiden Erasmus- viikko Unkarin Miskolcissa

Sunnuntai

Vaikka koulu onkin kiireistä, on ulkomaille lähtö edullisesti erittäin houkuttelevaa. Unkari itsessään kiinnosti minua, sillä oletin sen olevan rento paikka, josta en tieninyt juuri mitään. Unkariin oli myös helppo lähteä, sillä kuulin siitä pelkkää hyvää kaveriltani.

Minulla oli Erasmus-viikolla yhteensä kaksi majoittajaa eli itseni ikäistä unkarilaista avustajaa ja kaveria. Näin unkarilaisesta viikostani tuli myös osittain puolalainen, kun vietin aikani joka ilta yhdessä puolalaisen ja unkarilaisen tytön kanssa saman katon alla.

Maanantai

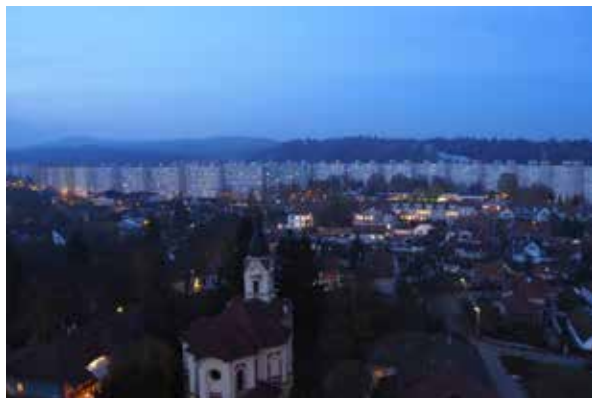
Pidimme jokaisesta vierailijamaasta lyhyen esittelyn koko koulun edessä koulun keskiaukiolla. Olin niin yllättynyt kuinka elävästi ja lämpimästi Unkarin koulu reagoi esittelyymme. Monet jännittivät tätä, mutta itse koin jo etukäteen kannustusta kaikilta unkarilaisilta, joten en pelännyt astua puhumaan heidän eteensä.

Pienen avauspuheemme jälkeen siirryimme omaan tilaamme pitämään media-aiheisia esityksiämme, jotka olimme valmistaneet ennen Unkariin tuloa. Esityksemme veivät meidät aikataulussa jo yliajalle, jonka jälkeen päivän muistettavin opetus oli, että esitettävä esitys kannattaa aina pitää muistitikulla tallessa.

Illemmalla vierailimme vielä linnalla nimeltä Diósgyőr. Ihailimme maisemia linnan tornista ja kuulin yhdeltä Unkarin opettajalta paljon tarinoita ympärillä olevista vuorista ja lähellä olevista historiallisista rakennuksista. Itse linnan rakentamiseen liittyvä tarina oli huvittava, sillä Diósgyőrin rakennuttanut keskiaikainen kuningas oli

määrännyt tämän kuningattarelle tarkoitetun linnan mahdollisimman kauas omasta linnastaan.

- Nea Parjanen

Maisemia Diósgyőrin linnan tornista. Miskolc on laaja, mutta rennonoloinen kaupunki.

Tiistai

Tiistaina teimme aamupäivän ajan projektityönä media-aiheista blogia koululla. Iltapäivällä suuntasimme tutustumaan paikalliseen radiokanavaan nimeltä Radio M. Siellä saimme nähdä, miten live-lähetys toimii. Opimme, miten radioon valitaan sisältö ja mistä kaikesta se koostuu.

Keskiviikko

Suuntasimme päiväksi Unkarin pääkaupunkiin Budapestiin päämääränämme parlamenttitalo. Saimme hyvin aikaa tutustua goottilaista arkkitehtuuria edustavan parlamenttitalon ympäristöön ja ottaa

Näimme Unkarin parlamenttitalon kierroksellamme myös suuren istuntosalin.

paljon kuvia. Meille oli varattu opastettu kierros, jonka aikana opimme paljon parlamenttitalon ja koko Unkarin valtion ja kansan historiasta. Rakennus oli valtava ja upeasti sisustettu sisältä. Kierroksen aikana näimme muun muassa vartijoiden vahdinvaihdon kruununjalokivisalissa.

- Kaisa Huttunen

Torstai

Torstai alkoi aamuyhdeksältä Miskolc TV:n studiolla. Kyseisessä paikassa meidät perehdytettiin televisio-maailman saloihin ja pääsimme kuulemaan erilaisista työtehtävistä. Pääsimme itse halutessamme kokeilemaan uutislähetysten vetämistä sekä keskusteluohjelmassa puhumista eli haastattelun juontamista että haastateltavana olemista. Saimme myös kuulla erään Miskolc TV:n työntekijän olevan Miskolcin ratikan ääni (eli se ääni, joka ilmoittaa aina pysäkkien nimet). Tämän jälkeen ratikassa ei voinut olla kiinnittämättä huomiota tuttuun puhujaan.

Loppupäivän työstimme viikon päätehtävää eli blogia eri medioista. Viikon aikana olimme kiinnittäneet huomiota vierailuillamme erityisesti omien kysymys-temme teemoihin ja tekemistämme muistiinpanoista koottiin nyt torstain aikana sekä blogiteksti projektin käyttämälle eTwinings-sivustolle että Powerpoint perjantaiseen esitykseen.

Koko porukkamme Miskolc TV:n studiolla.

Perjantai

Perjantaina keskityimme ennemminkin projektien esittämiseen. Parhaat esitelmät tehneet ryhmät saivat palkinnoksi unkarilaisia herkkuja ja opettajia-

kin palkittiin. Lounaan jälkeen meillä oli vapaa-aikaa ja kiertelimme kaupungilla tutustuen vielä paremmin muihin vaihtopilaisiin. Kiertelyn jälkeen meitä odotti ”valmistumisseremonia” vuokratussa tilassa keskustassa.

Lauantai

Lauantaina oli luvassa lähtö takaisin kotiin. Matkamme sujui mutkitta ja Helsinki-Vantaalla törmäsimmekin jo muista vaihtomaista tuleviin ryhmiin. Näin mahtava reissumme tuli päätökseen!

- Nelli Pelkonen

Jälkisanat

Erasmus-viikolla yhteensä 12 Tampereen yliopiston normaalikoulun lukion opiskelijaa lensi eri puolille Eurooppaa. Unkarin lisäksi vaihtokohteita olivat Puola, Italia ja Saksa. Erityisesti Italiaan ja Unkariin matkustaneiden opiskelijoiden keskuudessa heräsi huoli lentomatkailun aiheuttamista hiilidioksidipäästöistä sekä niiden vaikutuksista ilmastonmuutokseen. Keskusteltuamme yhdessä aiheesta totesimme, ettei lentomatkailu huvia tai edes kansainvälisen yhteistyön ja koulutuksen vuoksi ole kestäväää tai vastuullista toimintaa. Lopulta päädyimme kaikki tahoillamme kaivelemaan taskunpohjamme ja saimme lopulta kasaan peräti 400 euroa, jotka lahjoitimme Suomen Luonnonperintösäätiölle. Tuolla rahalla Suomen Luonnonperintösäätiö hankki puolen hehtaarin kokoisen suon Kiteeltä ja perusti näin yhden uuden hiilinielun kompensoimaan tuottamiamme hiilidioksidipäästöjä. Erasmus-viikkoon osallistuneet opiskelijat toivovat vilpittömästi, että lentomatkailun vastuullisuutta voitaisiin pohtia tarkkaan myös osana tulevia lukiomme kansainvälisyysviikkoja ja -projekteja.

Lahjoittajien puolesta,
Stefan Smirnov

Yliopistoyhteistyötä Norssin lukiossa

Lukiomme on nykyään fyysisestikin kiinteä osa Tampereen yliopistoa, ja yhteistyö kehittyy vuosi vuodelta monimuotoisemmaksi. Lukiolaisiamme on osallistunut yliopiston tarjoamille kursseille ja yliopisto-opiskelijoita lukiomme kursseille. Tämän lisäksi teemme opintokäyntejä ja pienimuotoisia tutkimuksia eri oppiaineiden kursseilla yliopiston yhteistyökumppaneiden kanssa. Vieraillevat luennoitsijat ovat niin ikään tuttu näky lukiossamme. Yhteistyötä tehdään niin keskustan, Hervannan kuin Kaupin kampusten kanssa.

Biologian kursseilla yhteistyö ulottuu Tampereen yliopiston lisäksi Turun yliopiston perinnöllisyystieteen laitokselle, josta lähetetään meille banaanikärpäsiä mallieläimiksi risteytyskokeita varten. Pääsemme myös tutustumaan ilmastomuutosta tutkivaan kansainväliseen huippututkimukseen Helsingin yliopiston Hyytiälän metsäasemalla ja toteuttamaan opiskelijatutkimuksia alueen maastossa.

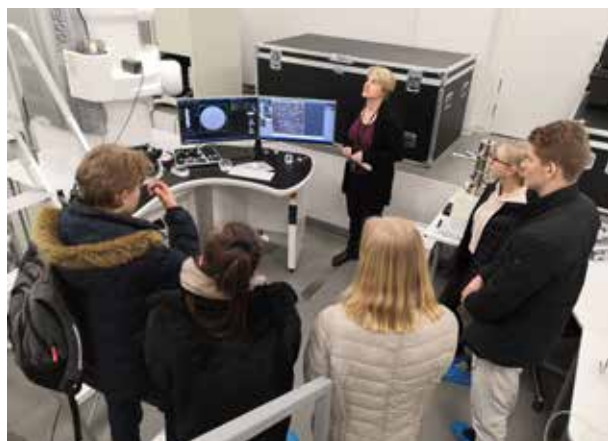
Ilmastotutkimuksia Helsingin yliopiston Hyytiälän asemalla.

Lääketieteen ja terveysteknologian tiedekunnassa mikroskoipoimassa.

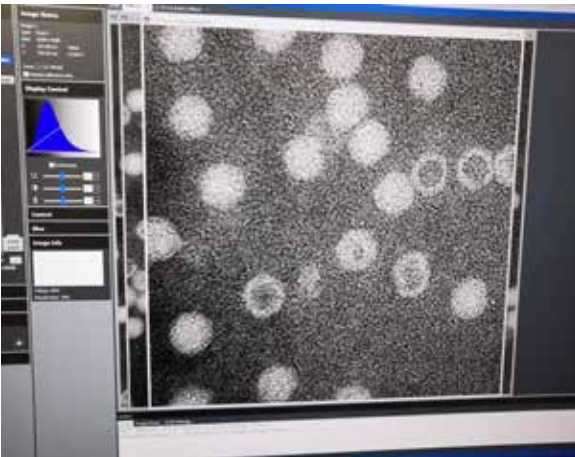
Ohutsuolen koko kuva Purmosen Samin opastuksella.

Läpäiselektronimikroskooppi TEM Hervannan mikroskopointikeskuksessa.

*Nuoret tutkijat huipulla:
SMEAR II tutkimuksista osa
tuntuu sisuksissa.*

*Kahden nanometrin kokoluokkaa olevia korona-
viruksia (tapettuja) TEM:lla tarkasteltuna.*

*Bakteerien elatusmaljat haettiin Kaupin kampuk-
selta.*

*Mutanttibanaanikärpästen
toinen sukupolvi.*

Teksti ja kuvat: Merja Kuisma

Lukiossa panostetaan kokeelliseen tutkimukseen

Lukiossamme on otettu käyttöön paitsi uudet laborointitilat ja -välineet, myös virtuaalilaborointiohjelma. Opiskelijat keräävät näytteitä lähiympäristöstä ja mittaavat ja havainnoivat ympäristön muutoksesta kertovia tekijöitä. Covid-19-pandemian aikana jatkoimme laborointitaitojen harjoittelua hakemalla Kaupin kampukselta kasvatusmaljat bakteereille sekä tutkimalla kukin tahollaan lähimmän järven tai lammen tilaa. Saimme vertailuaineistoa yli kymmenestä järvestä, joista viereisellä sivulla on muutama esimerkkikuva.

Ekologian tutkimuksia Helsingin yliopiston Hyytiälän asemalla.

Tutkija ohjeistaa happi-hiilidioksiditasapainon mittauksiin.

Sydämen rakennetta ja toimintaa tutkimassa.

Nisäkkään sisäelimet tarkastelussa.

Lihasten opettelu hierontamanipulaation avulla.

Ainon vesinäyte lidesjärvestä.

Annin vesinäyte Joensuun Pyhäselältä.

Eveliina ja tutkimusapulainen Tesomajärvellä.

Siljan vesinäyte Pirkkalan Vähäjärvestä.

Huhtikuussa dystrofiset järvet lämpenivät nopeasti.

Teksti ja kuvat: Merja Kuisma

Tulevan ylioppilaan ajatuksia

Iida Sunell

Vuosi on ollut meille jokaiselle vähintäänkin erikoinen. Me abiturientit kerkesimme juhlistaa koulutyön päättymistä vielä normaalisti penkkareiden ja abiristeilyn muodossa. ”Rissen” jälkeen alkoi luku-urakka.

Kun ylioppilaskirjoitukset käynnistyivät, ilmoitettiin aikataulumuutoksista, joiden seurauksena luku-aika reaalikokeisiin väheni viikolla. Muutosten seurauksena osa meistä joutui tekemään jopa neljä tai viisi koetta saman viikon aikana.

Koska suurimmalla osalla meistä koulutyö päättyi jo kolmanteen jaksoon, emme ole päässeet – tai joutuneet – kokemaan koulunkäyntiä etänä. Siitä huolimatta kevät on muuttanut monen arkea sekä suunnitelmia: töitä on peruttu, ylioppilasjuhlat siirretty ja pääsykokeet ovat olleet suuri kysymysmerkki. Lukeako vai eikö lukea?

Tätä kirjoittaessani odotamme ylioppilaskokeiden tuloksia, tietoa mahdollisista jatko-opinnoista ja ylioppilasjuhlien kohtaloa. Pidetään sormet ristissä, että tilanne rauhoittuu eikä meidän urakamme pääty lakitukseen pelkän videoyhteyden välityksellä.

Elmeri Putkinen menestyi erinomaisesti Geotieteiden kansallisessa kilpailussa

Jo toisena vuonna peräkkäin oman lukiomme opiskelija pääsi 16 parhaan sakkiiin Geotieteiden kansallisessa kilpailussa. Elmeri Putkinen oli koko Suomen kymmenenneksi paras ja pääsee mukaan tehovalmennukseen, josta neljä parasta valitaan Suomen geotieteiden maajoukkueeseen. Maajoukkueen jäsenet saavat opiskelupaikan Helsingin yliopiston Geotieteiden tai Åbo Akademin Geologian tiedekuntaan.

Syksyllä 2019 valmistuneet ylioppilaat

Lehtola Laura
Nykänen Noora

Raatikainen Liina

Keväällä 2020 valmistuneet ylioppilaat

Aaltonen Ada
Aaltonen Petra
Alkkiomäki Mira
Alppi Onni
Altun Zozan
Al-Zeiny Nor
Arrasvuori Jaakko
Autio Nikolas
Belozerova Diana
Eneh Florence
Eronen Pilvi
Halme Viivi
Halmes Emilia
Hartikainen Konsta
Helenius Niklas
Hietikko Eerika
Hiironniemi Roope
Hirvimäki Linus
Härkki Aaro
Irri Minttu
Jokiniemi Viivi
Jukola Emmi
Karin-Oka Joonas
Ketoja Eedla
Kluth Jaakko
Koivu Aatu
Korhonen Julius
Korpi Jone

Koski Katariina
Kuosmanen Jaakko
Kurikka Konsta
Leppälä Aaro
Lyhteilä Silja
Lähteenmäki Nea
Löppönen Ella
Mäensivu Maria
Mäkelä Nelli
Määttä Sisko-Maria
Niemi Veera
Nieminen Riina
Niiniluoto Leo
Niskanen Emma
Nurmi Niki
Nuutinen Lari
Nykänen Teo
Ojala Markus
Ollikainen Mirva-Roosa
Pelkonen Nelli
Putkinen Elmeri
Rintamaa Meri
Rissanen Saaga
Ruusuvaara Linda
Sainio Johanna
Salahaddin Hasan Esra
Salmi Ellamaria
Sandroos Sofia

Seppälä Leevi
Siiranen Tuomas
Simola Aleks
Ström Antti
Sunell Iida
Söder Jussi
Tammela Sofia
Taubert Ada
Tuomiranta Jasmiina
Ukkola Helena
Vainio Kiia
Viitasaari Atte
Virtanen Saku
Voitila Ella
Vuorisalo Neea

*Lista on 12.5.2020
tiedon mukainen.
Ajankohdan jälkeen
tavallisesti vahvistuu
myös useita muita
valmistuneita.*

Koulu onnittelee kaikkia valmistuneita!

Tulevan lukuvuoden työaika:

Syyslukukausi ke 12.8.2020–22.12.2020

Syysloma 12.10.2020–18.10.2020

Kevätlukukausi to 7.1.2021–5.6.2021

Talviloma 1.3.2021–7.3.2021

Internet-sivut:

Tampereen yliopiston normaalikoulu
<https://norssi.uta.fi>

Norssin lukion opiskelijasivut
<http://norssinlukio.fi/>

Tampereen yliopisto
<https://www.tuni.fi>

Facebook
<https://www.facebook.com/tampereenyliopistonnormaalikoulu/>